

Revizijsko poročilo

Oblikovanje, določanje in nadziranje cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v Občini Kanal ob Soči

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Oblikovanje, določanje in nadziranje cen

obveznih občinskih gospodarskih javnih služb

varstva okolja v Občini Kanal ob Soči

Številka: 321-4/2017/27

Ljubljana, 19. januarja 2018

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo učinkovitosti poslovanja Občine Kanal ob Soči pri reguliranju cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012 in pri tem ocenjevalo, ali je Občina Kanal ob Soči zagotovila ustrezen normativni okvir za oblikovanje cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ali je ustrezno določala cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja in ali jih je ustrezno nadzorovala. Računsko sodišče meni, da Občina Kanal ob Soči v obdobju od leta 2008 do leta 2012 ni učinkovito regulirala cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Občina Kanal ob Soči ni zagotovila ustreznega normativnega okvira za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja. Z občinskimi predpisi ni določila načina in postopka za oblikovanje cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, zaradi česar ni zagotovila preglednih finančnih odnosov z izvajalci gospodarskih javnih služb in mehanizma za uravnavanje prihodkov in stroškov gospodarskih javnih služb varstva okolja ter za preprečevanje tveganja za dodeljene nedovoljene državne pomoči izvajalcem gospodarskih javnih služb. Občina Kanal ob Soči do konca leta 2012 ni uskladila odlokov o načinu izvajanja posamezne gospodarske javne službe varstva okolja s predpisano metodologijo za oblikovanje cen storitev teh gospodarskih javnih služb. Z odloki o načinu izvajanja posamezne gospodarske javne službe varstva okolja je prenesla na izvajalce gospodarskih javnih služb nekatere naloge občine, ob tem pa ni določila načina in vira financiranja teh nalog iz proračuna občine ter obenem ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog bremenili proračun. Brez pravne podlage v predpisih je določila obvezno plačilo priklopa (priključitve) na javni vodovod in javno kanalizacijo ter stroške kontroliranja internih čistilnih naprav.

Občina Kanal ob Soči ni ustrezno določala cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja. S splošnim aktom ni opredelila cenovne politike in postopka za nadzor financiranja in določitev cen storitev gospodarskih javnih služb.

Občina Kanal ob Soči ni ustrezno nadzirala cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, saj ni spremljala, analizirala in kontrolirala medletnih ali letnih računovodskih predračunov in obračunov izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja ter ni ocenjevala upravičenosti stroškov in prihodkov in ugotavljala dobička ali izgube posamezne gospodarske javne službe varstva okolja in s tem obsega potrebnega sofinanciranja teh gospodarskih javnih služb iz splošnega dela občinskega proračuna. Poleg tega tudi ni ugotavljala ekonomskih cen in ocenjevala primernosti veljavnih cen storitev teh gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Računsko sodišče je od Občine Kanal ob Soči zahtevalo *predložitev odzivnega poročila*, v katerem mora izkazati popravljalne ukrepe za odpravo ugotovljenih nesmotrnosti, podalo pa je tudi *priporočila* za vzpostavitev učinkovitejšega sistema reguliranja cen storitev gospodarskih javnih služb.

KAZALO

1. UVOD	8
1.1 OPREDELITEV REVIZIJE	8
1.2 PREDSTAVITEV REVIDIRANCA.....	9
1.3 REVIZIJSKI PRISTOP	10
2. UČINKOVITOST OBČINE PRI REGULIRANJU CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA	11
2.1 NORMATIVNI OKVIR ZA OBLIKOVANJE CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA.....	14
2.1.1 Občinski predpisi o izvajanju in financiranju GJS varstva okolja.....	25
2.1.1.1 Odlok o GJS v Občini Kanal ob Soči	25
2.1.2 Naloge in cene GJS oskrbe s pitno vodo.....	26
2.1.2.1 Odvzem vode iz hidrantov.....	28
2.1.2.2 Vzdrževanje vodovodnih priključkov in vodomero.....	29
2.1.2.3 Stroški priklopa na vodovodno omrežje.....	30
2.1.2.4 Obračun prekomerne porabe vode.....	30
2.1.2.5 Vodno povračilo	31
2.1.2.6 Diferencirani ceni oskrbe s pitno vodo.....	31
2.1.2.7 Finančni viri iz proračuna občine in drugi viri GJS.....	32
2.1.2.8 Vodenje katastra javnega vodovoda	32
2.1.2.9 Izvajanje javnih pooblastil po predpisih za gradnjo in urejanje prostora	32
2.1.2.10 Razvoj oskrbe s pitno vodo	33
2.1.3 Naloge in cene storitev GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode.....	34
2.1.3.1 Stroški priključitve na javno kanalizacijo	36
2.1.3.2 Strokovno-tehnične in razvojne naloge občine.....	36
2.1.3.3 Vodenje katastra javne kanalizacije.....	37
2.1.3.4 Kanalščina	38
2.1.3.5 Prezem in ravnanje z blatom iz greznic ali MKČN	38
2.1.3.6 Stroški kontrole čistilnih naprav	39
2.1.3.7 Finančni viri iz občinskega proračuna.....	40
2.1.4 Naloge in cene storitev GJS ravnanja s komunalnimi odpadki.....	40
2.1.4.1 Razvojne naloge, vodenje katastra zbirnih in odjemnih mest ter katastra divjih odlagališč	43
2.1.4.2 Javno pooblastilo za izdajanje projektnih pogojev in soglasij	44
2.1.4.3 Storitve zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov	44
2.1.4.4 Enotna cena storitve ravnanja s komunalnimi odpadki	46

2.1.4.5	Posebne storitve GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov	46
2.1.4.6	Finančni viri iz proračuna občine.....	47
2.2	NORMATIVNI OKVIR ZA DOLOČANJE CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA.....	47
2.2.1	Povišane cene storitev oskrbe s pitno vodo	48
2.3	NADZIRANJE CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA	50
2.3.1	Načini in postopki nadzora nad financiranjem GJS varstva okolja	51
2.3.1.1	Nadzor financiranja režijskega obrata	51
2.3.1.2	Nadziranje financiranja GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki	51
3.	MNENJE	53
4.	ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	55
5.	PRIPOROČILA	57

1. UVOD

Revizijo učinkovitosti poslovanja Občine Kanal ob Soči (v nadaljevanju: občina) pri reguliranju cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju: GJS) varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 20. 9. 2011, sprememba sklepa o izvedbi revizije⁴ pa 10. 4. 2013.

Naša pristojnost je na podlagi izvedene revizije podati mnenje o učinkovitosti poslovanja občine pri reguliranju cen storitev obveznih občinskih GJS varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012. Revizijo smo načrtovali in izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵, tako da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Opredelitev revizije

Predmet revizije je bilo poslovanje občine pri reguliranju cen, to je pri oblikovanju, določanju in nadziranju cen storitev obveznih občinskih GJS varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012 na področju naslednjih obveznih občinskih GJS varstva okolja iz prvega odstavka 149. člena Zakona o varstvu okolja⁶ (v nadaljevanju: ZVO-1)⁷:

- GJS oskrbe s pitno vodo,
- GJS odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode (v nadaljevanju: GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode),
- GJS zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov ter
- GJS odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov (v nadaljevanju: GJS odlaganje komunalnih odpadkov),

in sicer v delu, ki se nanaša na ureditev načina oblikovanja in določanja cen storitev navedenih obveznih občinskih GJS varstva okolja ter nadziranje cen storitev teh GJS v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

¹ Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 1206-1/2009/24.

⁴ Št. 1206-1/2009/48.

⁵ Uradni list RS, št. 43/13.

⁶ Uradni list RS, št. 39/06-UPB1, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12.

⁷ Takšna opredelitev GJS je opredeljena v ZVO-1 od 11. 8. 2012 dalje na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 57/12).

Revizije z enakim predmetom smo sočasno izvajali še v petih občinah⁸. Poleg tega smo izvedli tudi revizijo vzpostavitve sistema reguliranja cen storitev GJS varstva okolja na državni ravni, kjer pa so bili revidiranci Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada), ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, ter ministrstvo, pristojno za okolje. Za vse navedene revizije bodo izdana ločena revizijska poročila.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti poslovanja občine pri reguliranju cen storitev GJS varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

Učinkovitost poslovanja občine smo presojali tako, da smo ocenjevali ustreznost⁹:

- veljavnega normativnega okvira oziroma predpisanih:
 - dejavnosti in obveznosti (nalog) GJS varstva okolja,
 - značilnosti, vrst in obsega storitev GJS varstva okolja,
 - finančnih odnosov med občino in izvajalci GJS,
 - cen storitev GJS varstva okolja in načina njihovega oblikovanja,
 - postopkov, pogojev in meril za določanje cene nove storitve GJS varstva okolja in spreminjanje (povišanje ali znižanje) veljavne cene GJS varstva okolja ter
 - predhodnih (*ex-ante*) in naknadnih (*ex-post*) nadzornih mehanizmov;
- nadziranja oblikovanih in določenih cen storitev GJS varstva okolja.

Mnenje o učinkovitosti občine pri reguliranju cen storitev GJS varstva okolja smo oblikovali na podlagi odgovora na glavno revizijsko vprašanje, *ali je občina učinkovito regulirala cene storitev GJS varstva okolja*. Odgovor na glavno revizijsko vprašanje smo pridobili z odgovori na naslednja revizijska podvprašanja:

- ali je občina zagotovila ustrezen normativni okvir za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja;
- ali je občina ustrezno določala cene storitev GJS varstva okolja;
- ali je občina ustrezno nadzirala cene storitev GJS varstva okolja.

1.2 Predstavitev revidiranja

V skladu z 21. členom Zakona o lokalni samoupravi¹⁰ (v nadaljevanju: ZLS) občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. V skladu z 61. členom ZLS zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in tistih javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom. Po prvem odstavku 149. člena ZVO-1 so obvezne občinske GJS varstva okolja:

- GJS oskrbe s pitno vodo,
- GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode,
- GJS zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov,
- GJS odlaganje komunalnih odpadkov ter
- GJS urejanje in čiščenje javnih površin.

⁸ Občina Brežice, Občina Cankova, Občina Selnica ob Dravi, Občina Komenda in Občina Šmarje pri Jelšah.

⁹ Izraz ustrežno v tem poročilu pomeni skladno s predpisi in usmeritvami okoljske in gospodarske politike v slovenskem in evropskem pravnem redu ter jasno (razumljivo), določno (nedvoumno), pregledno (sledljivo), popolno, upravičeno ali primerno (skladno z določenim namenom) in pravočasno.

¹⁰ Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 76/08, 79/09, 51/10.

Občina v okviru svojih pristojnosti, določenih v ZLS, Zakonu o gospodarskih javnih službah¹¹ (v nadaljevanju: ZGJS), Zakonu o javnih financah¹² (v nadaljevanju: ZJF) in ZVO-1, zagotavlja navedene GJS varstva okolja tako, da določa posamezne GJS in cene teh GJS, sprejema splošne akte, ki urejajo način njihovega izvajanja in financiranja, zagotavlja sredstva za njihovo izvajanje (delovanje), nadzira zagotavljanje in financiranje GJS ter gradi in vzdržuje objekte in naprave, potrebne za njihovo izvajanje.

Organi občine so občinski svet, župan in nadzorni odbor. Občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti z odloki, odredbami, pravilniki in navodili, ki jih sprejema občinski svet.

Odgovorna oseba za poslovanje občine v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je Andrej Maffi, župan občine.

1.3 Revizijski pristop

V skladu s posebno smernico INTOSAI¹³ o najboljši praksi v reviziji ekonomske regulacije – ISSAI 5230¹⁴ smo proučevali normativni okvir za izvajanje in zagotavljanje storitev ter financiranje GJS. Pri izvedbi revizije smo uporabili naslednje metode dela in načine pridobivanja revizijskih dokazov:

- proučevanje slovenskega in evropskega pravnega reda, v delu, ki se nanaša na okolje, reguliranje in izvajanje GJS varstva okolja;
- proučevanje sprejetih predpisov in drugih aktov občin o načinu izvajanja GJS oskrbe s pitno vodo, GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode ter GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki¹⁵ ter reguliranja cen storitev teh GJS;
- pregled in presoja podatkov iz evidenc občine o oblikovanih in določenih cenah storitev GJS varstva okolja;
- zbiranje, pregled in presoja dokumentacije in podatkov, na podlagi katerih je občina odločala in določala cene storitev GJS varstva okolja;
- primerjalna analiza pridobljenih podatkov in informacij ter
- metoda intervjuja in vprašalnika o poslovanju občine (pridobljene podatke v pisni obliki v zvezi z določanjem in nadzorom cen GJS varstva okolja smo uporabili kot revizijske dokaze).

¹¹ Uradni list RS, št. 32/93.

¹² Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 109/08, 49/09, 107/10.

¹³ INTOSAI – International Organization of Supreme Audit Institutions.

¹⁴ ISSAI – International Standards of Supreme Audit Institutions (mednarodni standardi vrhovnih revizijskih institucij); Guidelines on Best Practice for the Audit of Economic Regulation, ISSAI 5230, [URL: <http://www.intosai.org>]. Smernico je pripravila delovna skupina za revidiranje privatizacije na podlagi izkušenj vrhovnih revizijskih institucij pri revidiranju normativnega okvira za reguliranje gospodarskih dejavnosti in izvajanje nalog regulativnih organov v posameznih državah. Smernica v prvem delu predstavlja vzroke in namen regulacije GJS in pomen revizij vrhovnih revizijskih institucij za večjo učinkovitost pri zagotavljanju reguliranih storitev, tako v korist uporabnikov (prebivalcev) kot izvajalcev teh storitev. V drugem delu pa smernica podrobno predstavlja ključna področja revizije oziroma cilje in naloge regulatorja pri reguliranju izvajanja in financiranja GJS.

¹⁵ Pod GJS ravnanje s komunalnimi odpadki razumemo GJS zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, GJS obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov ter GJS odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov.

2. UČINKOVITOST OBČINE PRI REGULIRANJU CEN STORITEV GJS VARSTVA OKOLJA

Po 6. členu ZGJS občina zagotavlja opravljanje javnih služb v naslednjih oblikah:

- v režijskem obratu,
- v javnem gospodarskem zavodu,
- v javnem podjetju in
- z dajanjem koncesij.

Občina ureja način izvajanja, financiranja in nadziranja GJS varstva okolja z izdanimi občinskimi akti na podlagi 62. člena ZLS, 3., 7. in 8. člena ZGJS, 11. člena Zakona o javno-zasebnem partnerstvu¹⁶, kadar se GJS izvaja v obliki koncesijskega razmerja ali javno-zasebnega partnerstva, ter četrtega odstavka 149. člena ZVO-1, po katerem mora občina urediti izvajanje, financiranje in nadziranje GJS varstva okolja skladno s podzakonskimi predpisi iz tretjega odstavka 149. člena ZVO-1¹⁷ ter predpisi, ki urejajo GJS.

Po 71. členu ZJF občina upravlja javna podjetja, zavode in druge pravne osebe, ki jih je ustanovila zaradi izvajanja GJS in drugih dejavnosti v javnem interesu, tako da:

- usklajuje programe dela in finančne načrte ter financiranje dejavnosti teh pravnih oseb po potrjenih programih;
- nadzira poslovanje teh pravnih oseb;
- nadzira izvajanje odobrenih programov pravnih oseb;
- izvaja nadzor nad zadolževanjem teh pravnih oseb ter
- uveljavlja ustanoviteljske in druge pravice iz kapitalskih naložb (na primer sodeluje na skupščinah in v nadzornih svetih).

V skladu z 11. členom ZGJS občina na področju GJS opravlja strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, in sicer neposredno v okviru ustrezne službe ali organa lokalne skupnosti. Po določbah prvega odstavka 12. člena ZGJS se strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju GJS nanašajo zlasti na:

- razvoj, načrtovanje in pospeševanje GJS;

¹⁶ Uradni list RS, št. 127/06.

¹⁷ Nanašajo se na vrste dejavnosti, komunalnih odpadkov in nalog, ki se izvajajo v okviru GJS varstva okolja, ter metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne, organizacijske ter druge ukrepe in normative za opravljanje teh javnih služb.

- investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje GJS;
- postopke ustanavljanja in organiziranja javnih podjetij, javnih gospodarskih zavodov in režijskih obratov;
- postopke podeljevanja koncesij in izbire koncesionarjev;
- strokovni nadzor nad izvajalci GJS;
- financiranje GJS;
- določanje pogojev in dajanje soglasij k dovoljenjem za posege v prostor in okolje, če ti zadevajo infrastrukturne objekte in naprave GJS (če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce GJS), ter
- dajanje predpisanih dovoljenj za priključitev na infrastrukturne objekte in naprave GJS (če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce GJS).

V skladu z drugim odstavkom 12. člena ZGJS lahko občina naloge razvoja, načrtovanja in pospeševanja GJS ter investicijskega načrtovanja in gospodarjenja z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje GJS, poveri za to usposobljeni organizaciji ali podjetju, to je tudi izvajalcu GJS.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 je morala občina pri določanju normativnega okvira za oblikovanje in določanje cen storitev ter pri zagotavljanju financiranja GJS varstva okolja upoštevati izdane predpise na državni ravni:

- na podlagi tretjega odstavka 149. člena ZVO-1:
 - Pravilnik o oblikovanju cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja¹⁸ (v nadaljevanju: pravilnik o oblikovanju cen 2008) in
 - Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja¹⁹ (v nadaljevanju: pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009);
- na podlagi 9. člena Zakona o kontroli cen²⁰ (v nadaljevanju: ZKC):
 - Uredbo o oblikovanju cen komunalnih storitev²¹, Uredbo o oblikovanju cen komunalnih storitev²² in Uredbo o oblikovanju cen komunalnih storitev²³, s katerimi je vlada določila začasna mehanizma za oblikovanje in določanje cen storitev GJS varstva okolja (oziroma začasno obveznost pridobitve predhodnega soglasja vlade k ceni storitve GJS varstva okolja);
 - uredbe o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev²⁴, s katerimi je vlada prepovedala povečanje oziroma zamrznila rast cen storitev GJS varstva okolja v obdobju od 28. 8. 2010 do 31. 12. 2012.

V skladu z določbami 3. člena ZGJS mora občina z odlokom predpisati način opravljanja posamezne GJS tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih

¹⁸ Uradni list RS, št. 79/08; veljal od 2. 8. 2008 do 7. 8. 2009.

¹⁹ Uradni list RS, št. 63/09; veljal od 8. 8. 2009 do 31. 12. 2012. S 1. 1. 2013 ga je nadomestila Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (v nadaljevanju: Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja; Uradni list RS, št. 87/12, 109/12).

²⁰ Uradni list RS, št. 63/99, 20/66.

²¹ Uradni list RS, št. 38/07, 85/07; veljala od 27. 4. 2007 do 25. 4. 2008.

²² Uradni list RS, št. 41/08; veljala od 26. 4. 2008 do 24. 4. 2009.

²³ Uradni list RS, št. 32/09; veljala od 25. 4. do 14. 8. 2009; veljati je prenehala na podlagi Uredbe o prenehanju veljavnosti Uredbe o oblikovanju cen komunalnih storitev (Uradni list RS, št. 61/09).

²⁴ Objavljene v Uradnih listih RS, št. 69/10, 12/11, 67/11, 14/12, 66/12.

sistemov ter skladno s predpisi, ki urejajo tehnične, oskrbovalne, stroškovne, organizacijske in druge standarde ter normative za opravljanje posamezne GJS varstva okolja. V skladu s 7. členom ZGJS mora občina v odlokih (med drugim) opredeliti tudi vire financiranja GJS in način njihovega oblikovanja.

Občina je kot ustanoviteljica javnega gospodarskega zavoda (21. člen ZGJS) ali javnega podjetja (26. člen ZGJS) pristojna za določanje cen storitev GJS. Po 11. členu Zakona o javno-zasebnem partnerstvu skladno s pogodbo o javno-zasebnem partnerstvu določa cene dobrin in storitev javno-zasebnega partnerstva oziroma daje soglasje k njim.

Ker ZVO-1 ne določa nalog, vrst in obsega storitev, ki jih GJS zagotavlja prebivalcem oziroma fizičnim osebam in gospodarskim subjektom (v nadaljevanju: uporabnik GJS), ter načina financiranja oziroma oblikovanja in določanja cen storitev GJS varstva okolja za izvajanje GJS varstva okolja, mora občina glede na določbe pete alineje prvega odstavka 7. člena in prvega odstavka 8. člena ZGJS in v povezavi z določbo 59. člena ZGJS v odloku opredeliti način in postopke oblikovanja in določanja cen storitev GJS varstva okolja in drugih storitev in skladno z določbo 62. člena ZGJS²⁵ v aktu o ustanovitvi ter koncesijskem aktu prihodke, ki izvirajo iz opravljanja teh GJS oziroma so posledica opravljanja GJS in izvajalcu GJS zagotavljajo financiranje dodeljenih nalog.

V 5. členu je pravilnik o oblikovanju cen 2008 določal, da lahko izvajalec GJS v soglasju z lastnikom infrastrukture izvaja posebne storitve osebam, ki niso uporabniki storitev GJS, ali izvaja posebne storitve z uporabo javne infrastrukture, ki niso obvezne storitve GJS, ter da mora prihodke in stroške teh dejavnosti prikazovati (voditi) ločeno ter da je morala občina razliko med prihodki in stroški posebnih storitev nameniti za investicije v infrastrukturo za izvajanje GJS. Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009 pa je v 8. členu določal, da se morajo prihodki, ki jih je izvajalec dosegel s prodajo navedenih posebnih storitev, pri kalkulaciji lastne cene storitve GJS varstva okolja (v delu cene, ki se nanaša na ceno izvajanja GJS) upoštevati kot odbitne postavke, tako da je moral presežek prihodkov nad odhodki izvajanja teh storitev (ali neto prihodek) pokrivati stroške in zniževati ceno storitve teh GJS.

Učinkovitost občine pri reguliranju cen storitev GJS varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012 smo presojali tako, da smo ocenjevali splošne občinske akte, pri čemer smo obravnavali:

- način in postopke (mehanizem) za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja oziroma:
 - obveznosti ali naloge posamezne GJS varstva okolja, zaradi katerih nastajajo upravičeni stroški (oziroma so povzročitelji ali vir stroškov GJS) ter ki opredeljujejo stroškovni okvir (vsebino/vrste, obseg in funkcionalne (namenske) skupine izvornih stroškov²⁶) oziroma stroškovne elemente cen storitev teh GJS;
 - storitve (oziroma stroškovne nosilce) posamezne GJS varstva okolja, ki se opravljajo in zaračunavajo uporabniku GJS;
 - postopke ter stroškovne in druge sestavine oziroma parametre (kriterije, merila) za oblikovanje (izračun) cen storitev GJS varstva okolja tako, da oblikovane cene zagotavljajo vračilo prekomernega ali pokritje prenizkega nadomestila za izvajanje teh GJS, dodeljenega izvajalcu GJS;

²⁵ 62. člen ZGJS določa, da se prihodki javnega gospodarskega zavoda, javnega podjetja ali koncesionarja, ki izvirajo iz opravljanja GJS, določijo z aktom o ustanovitvi javnega zavoda oziroma javnega podjetja, s koncesijskim aktom ali s pogodbo o vlaganju javnega kapitala.

²⁶ Izvirne vrste stroškov so stroški materiala, stroški storitev, stroški dela, amortizacija, stroški dajatev, ki so neodvisni od poslovnega izida in niso vezani na stroške (SRS 16.1 (2006)).

- način in postopke za določanje cen storitev GJS varstva okolja oziroma mehanizem za nadziranje financiranja GJS varstva okolja ter ocenjevanje in določanje obsega dodeljenega prekomernega ali prenizkega nadomestila za izvajanje teh GJS (s ceno storitve GJS);
- nadzor financiranja in načina oblikovanja cen storitev GJS varstva okolja.

2.1 Normativni okvir za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja

Temeljno podlago za ureditev načina financiranja oziroma oblikovanja cen storitev GJS varstva okolja v občinskih predpisih so v obdobju od leta 2008 do leta 2012 predstavljali pravilnik o oblikovanju cen 2008, pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009 ter Slovenski računovodski standardi²⁷ (v nadaljevanju: SRS (2006)), ki do določali pravila o računovodenju gospodarske dejavnosti (to je načrtovanje, merjenje in oblikovanje denarno in v naravnih merskih enotah izraženih podatkov o stanju in spremembah gospodarskih kategorij) ter dopolnjujejo in podrobneje opredeljujejo določbe in opredelitve gospodarskih kategorij v predpisih o načinu financiranja dejavnosti GJS.

Poleg tega je normativni okvir za ureditev reguliranja cen storitev GJS varstva okolja predstavljala Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti²⁸ (v nadaljevanju: PES), ki jo je s 1. 12. 2009 nadomestila Pogodba o delovanju Evropske unije²⁹ (v nadaljevanju: PDEU), ter na njuni podlagi sprejeta pravila, ki se nanašajo na notranji trg³⁰, varstvo konkurence in državno pomoč, vključno s sodno prakso Sodišča Evropske unije, ki je odločilno prispevala k oblikovanju evropskega normativnega okvira³¹.

Storitve splošnega pomena so storitve, ki jih javni organi države članice razvrstijo kot storitve v splošnem interesu in se torej zanje uporabljajo posebne obveznosti javne službe. Pojem vključuje gospodarske dejavnosti in negospodarske storitve, pri čemer slednje niso predmet posebne zakonodaje Evropske unije ter jih pravila o notranjem trgu in konkurenci iz PES oziroma PDEU ne vključujejo. Storitve splošnega gospodarskega pomena (v nadaljevanju: SSGP), to so tudi storitve GJS po slovenskem pravnem redu, so gospodarske dejavnosti, ki se opravljajo v splošno javno korist in se na trgu brez javnega posredovanja ne bi opravljale (oziroma bi se opravljale pod drugačnimi pogoji v smislu kakovosti, varnosti, cenovne dostopnosti, enake obravnave ali splošnega dostopa). Obveznosti javne službe se naložijo izvajalcu s pooblastilom in na podlagi merila splošnega interesa, s čimer se zagotovi, da se služba opravlja pod pogoji, ki omogočajo izpolnjevanje njene naloge³².

Po prvem odstavku 87. člena PES oziroma prvem odstavku 107. člena PDEU je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica (ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih ali občinskih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko

²⁷ Uradni list RS, št. 118/05 (10/06-popr.), 58/06, 112/06, 3/07, 12/08, 119/08, 1/10, 90/10, 8/11, 2/12, 64/12. SRS 2006 so veljali do uveljavitve novih Slovenskih računovodskih standardov (2016) z dne 1. 1. 2016 (Uradni list RS, št. 95/15 (74/16-popr.), 23/17).

²⁸ UL C, št. 321 z dne 29. 12. 2006.

²⁹ UL C, št. 83 z dne 30. 3. 2010.

³⁰ Ali na pravico do ustanavljanja podjetij (49. člen PDEU) in svobodno opravljanje storitev (56. člen PDEU).

³¹ Zadeva št. C-280/00 z dne 24. 7. 2003 – Altmark Trans GmbH (v nadaljevanju: zadeva Altmark).

³² Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Okvir kakovosti za storitve splošnega pomena v Evropi, COM(2011)900 z dne 20. 12. 2011.

izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga³³), nezdržljiva z notranjim trgovom, če prizadene trgovino med državami članicami (razen izjem, določenih v drugem in tretjem odstavku 87. člena PES oziroma 107. člena PDEU).

Temeljno podlago za določitev pravil za ugotavljanje združljivosti državne pomoči pri SSGP predstavlja zadeva Altmark, v kateri je sodišče odločilo, da nadomestilo³⁴ za javne storitve ali SSGP ne pomeni državne pomoči po 87. členu PES (oziroma 107. členu PDEU) pod pogojem, da so kumulativno izpolnjeni štirje pogoji (merila):

- (1) podjetje, ki prejme nadomestilo, mora dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe, te obveznosti pa morajo biti jasno opredeljene;
- (2) parametre, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, je treba določiti vnaprej na objektivni in pregleden način;
- (3) nadomestilo ne sme presegati zneska, potrebnega za pokrivanje vseh ali nekaterih stroškov, ki nastanejo zaradi izpolnjevanja obveznosti javne službe, ob upoštevanju ustreznih prejemkov in zmernega (ali razumnega) dobička;
- (4) če podjetje, ki naj bi izpolnjevalo obveznosti javne službe, v danem primeru ni izbrano v skladu s postopkom oddaje javnih naročil³⁵, ki naj bi omogočil izbiro ponudnika, sposobnega, da te storitve zagotovi po najnižjih stroških, je treba stopnjo potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi nastali v povprečnem, dobro vodenem in ustrezno opremljenem podjetju³⁶.

Sodišče je v zadevi Altmark odločilo, če nadomestilo za javne storitve ali SSGP ne izpolnjuje prej navedenih pogojev in so izpolnjeni splošni pogoji za državno pomoč po prvem odstavku 87. člena PES (oziroma prvem odstavku 107. člena PDEU), nadomestilo pomeni državno pomoč, ki jo je treba v skladu s tretjim odstavkom 88. člena PES (oziroma tretjim odstavkom 108. člena PDEU) priglasiti Evropski komisiji, da odloči, ali je državna pomoč dovoljena oziroma združljiva z notranjim trgovom. Pogoji (merila)

³³ Ožje je izraz državna pomoč opredeljen v 3. členu ZJF, po katerem so državne pomoči samo izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti in so namenjeni za financiranje in sofinanciranje programov v institucionalnih enotah, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev.

³⁴ V zadevi Altmark pojem nadomestilo ni bil obrazložen, se pa uporablja v zvezi z nadomestilom, ki se izplača po Uredbi Sveta (EGS) št. 1191/69 z dne 26. junija 1969 o ukrepanju držav članic glede obveznosti javne službe v železniškem in cestnem prometu ter prometu po celinskih plovih poteh (UL L, št. 156 z dne 28. 6. 1969), ki je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 1893/91 z dne 20. junija 1991 (UL L, št. 169 z dne 20. 6. 1991).

³⁵ Za izpolnjevanje četrtega pogoja (merila) iz sodbe v zadevi Altmark (poleg odprtega postopka) zadostuje tudi omejeni postopek, razen če je zainteresiranim izvajalcem onemogočeno sodelovanje v razpisu brez utemeljenih razlogov. Po drugi strani konkurenčni dialog ali postopek s pogajanjem po predhodni objavi pritožbenemu organu podeljuje široko diskrecijsko pravico in lahko omejuje sodelovanje zainteresiranih subjektov, zato se lahko le v izjemnih primerih šteje za zadostnega za izpolnjevanje četrtega pogoja iz sodbe v zadevi Altmark. Postopek s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o naročilu ne more zagotoviti, da se v postopku izbere ponudnik, ki lahko navedene storitve opravlja z najnižjimi stroški za Skupnost (Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, UL C, št. 8 z dne 11. 1. 2012).

³⁶ Pojem dobro vodeno podjetje vključuje upoštevanje nacionalnih, mednarodnih ali računovodskih standardov Evropske unije.

iz zadeve Altmark predstavljajo tudi temeljne usmeritve za sistemsko enotno ureditev oblikovanja, določanja in nadziranja cen storitev GJS v slovenskem pravnem redu zaradi izoginitve tveganju, da je bilo izvajalcu GJS dodeljeno prekomerno nadomestilo za izvajanje GJS ali nedovoljena (nezdružljiva) državna pomoč. Nanašajo se namreč na pogoje financiranja GJS in skušajo preprečiti izkrivljanje konkurence zaradi financiranja iz javnih sredstev ali podobnih ugodnosti, ki jih dodelijo državni (ali občinski) subjekti podjetjem, ki opravljajo gospodarsko dejavnost (to je kakršna koli dejavnost, v okviru katere se na trgu ponujajo blago in storitve).

Evropska komisija je v letu 2005 za dovoljeno ali združljivo pomoč določila državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP, in sicer z:

- Odločbo št. 2005/842/ES³⁷ (v nadaljevanju: odločba Komisije), ki je določala pogoje za presojo združljivosti državne pomoči v obliki nadomestila³⁸ za javne storitve z drugim odstavkom 86. člena PES, ki je ni bilo treba predhodno priglasiti Evropski komisiji³⁹, če so bili izpolnjeni določeni pogoji iz te odločbe, in
- Okvirom Skupnosti za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve⁴⁰ (v nadaljevanju: okvir Skupnosti), ki je določil pogoje za presojo združljivosti državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, ki niso bile zajete z odločbo Komisije in jih je bilo treba priglasiti zaradi večje nevarnosti izkrivljanja konkurence.

Evropska komisija je 20. 12. 2011 sprejela nova pravila o državni pomoči v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP, ki so nadomestila odločbo Komisije in okvir Skupnosti in ki poleg tega, da določajo pogoje za oceno združljivosti državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP, tudi pojasnjujejo ključna načela državne pomoči in v teh pravilih uporabljene osnovne pojme, na primer razliko med gospodarsko⁴¹ in negospodarsko dejavnostjo⁴², razmerje med pravili o državni pomoči in pravili na področju javnih naročil, da bi nacionalnim, regionalnim in lokalnim oblastem olajšala uporabo teh pravil, ter uvajajo preprostejša pravila za SSGP, ki so majhne, lokalnega pomena ali sledijo posebnim

³⁷ Odločba Komisije z dne 28. 11. 2005 o uporabi člena 86 (2) Pogodbe ES za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, UL L, št. 312 z dne 29. 11. 2005.

³⁸ V odločbi komisije pojem nadomestilo ni bil obrazložen.

³⁹ Iz obveznosti priglasitve so bila izvzeta nadomestila za javne storitve, dodeljena podjetjem, katerih povprečni letni promet pred obdavčitvijo, ki je vključeval vse dejavnosti, ni presegal 100 milijonov evrov (v obdobju dveh finančnih let pred letom, v katerem je bila SSGP dodeljena) in letno nadomestilo za zadevno storitev ni presegalo 30 milijonov evrov, ter nadomestila za javne storitve, dodeljena bolnišnicam in podjetjem za socialna stanovanja.

⁴⁰ UL C, št. 297 z dne 29. 11. 2005.

⁴¹ Gospodarska dejavnost je kakršna koli dejavnost, v okviru katere se na trgu ponujajo blago in storitve. Da bi se določena storitev lahko štela za gospodarsko dejavnost v skladu s pravili notranjega trga (prost pretok storitev in svoboda ustanavljanja), mora biti plačljiva. Vendar ni nujno, da storitev plačajo tisti, ki imajo od nje koristi. Gospodarska narava storitve ni odvisna od pravnega statusa ponudnika storitve (kot je na primer neprofitni organ) ali narave storitve, ampak od načina, kako je določena storitev dejansko zagotovljena, organizirana in financirana.

⁴² Negospodarske dejavnosti (ali storitve) so na splošno dejavnosti, ki so neločljivo povezane s posebnimi pravicami uradnega organa in jih izvaja država (občina), to je kadar država izvaja javna pooblastila ali kadar organi, ki izvirajo iz države, svoje dejavnosti opravljajo kot javni organi.

družbenim ciljem. Nova pravila sestavljajo naslednji štirje instrumenti, ki veljajo za vse organe (nacionalne, regionalne, lokalne), ki dodeljujejo nadomestila za javne storitve ali SSGP:

- Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, ki pojasnjuje ključne pojme, ki se upoštevajo pri uporabi pravil o državni pomoči v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP.
- Sklep št. 2012/21/EU⁴³ (v nadaljevanju: sklep Komisije), ki je z 31. 1. 2012 nadomestil odločbo Komisije in ki določa pogoje, pod katerimi za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve ali SSGP ne velja obveznost predhodne priglasitve v skladu s tretjim odstavkom 108. člena PDEU, saj se lahko šteje, da je državna pomoč združljiva z drugim odstavkom 106. člena PDEU.

Sklep Komisije je poleg bolnišnic in socialnih stanovanj iz obveznosti priglasitve izvzel številne socialne storitve, za druge SSGP pa je prag za priglasitev s 30 milijonov evrov (po odločbi Komisije) znižal na 15 milijonov evrov. Po drugem in tretjem odstavku 2. člena sklepa Komisije se ta sklep uporablja le, če obdobje, za katero je podjetje pooblaščen za opravljanje SSGP, ne presega desetih let. Če obdobje pooblastitve presega deset let, se ta sklep uporablja le, kadar mora izvajalec službe ali dejavnosti splošnega gospodarskega pomena zagotoviti veliko naložbo, ki se mora amortizirati v daljšem obdobju v skladu s splošno veljavnimi računovodskimi načeli. Če med obdobjem pooblastitve pogoji za uporabo tega sklepa niso več izpolnjeni, se pomoč prijavlja v skladu s tretjim odstavkom 108. člena PDEU.

- Sporočilo Komisije – Okvir Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (2011)⁴⁴ (v nadaljevanju: okvir Unije), ki je z 31. 1. 2012 nadomestil okvir Skupnosti, za ocenjevanje visokih zneskov nadomestil za javne storitve, ki jih je treba prijaviti Evropski komisiji. Okvir Unije je uvedel:
 - natančnejšo metodologijo za določitev zneska nadomestila ali neto stroškov izpolnjevanja obveznosti javne storitve⁴⁵ (tako imenovano metodologijo NAC⁴⁶);
 - zahtevo, da države članice uvedejo spodbude za učinkovitost izvajanja SSGP;
 - zahtevo, da javni organi upoštevajo pravila o javnem naročanju ob pooblastitvi izvajalca SSGP za opravljanje javne storitve⁴⁷, in
 - zahtevo, da izvajalci SSGP spoštujejo Direktivo Komisije 2006/111/ES o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij⁴⁸.

⁴³ Sklep Komisije z dne 20. 12. 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, UL L, št. 7 z dne 11. 1. 2012.

⁴⁴ UL C, št. 8 z dne 11. 1. 2012.

⁴⁵ V skladu z metodologijo neto stroškov izpolnjevanja obveznosti javne storitve se dejanski ali pričakovani neto stroški, potrebni za izpolnjevanje obveznosti javne storitve, izračunajo kot razlika med celotnimi neto stroški izbranega izvajalca javne storitve ter neto stroški ali dobičkom njegove druge (tržne) dejavnosti.

⁴⁶ Angl.: *Net Avoided Cost*.

⁴⁷ To vključuje spoštovanje načel preglednosti, enakega obravnavanja in nediskriminacije, ki izhajajo neposredno iz PDEU in sekundarnega prava Evropske unije.

⁴⁸ UL L, št. 318 z dne 17. 11. 2006.

V skladu z metodologijo NAC⁴⁹ se dejanski ali pričakovani neto stroški⁵⁰, potrebni za izpolnjevanje obveznosti GJS, izračunajo kot razlika med neto stroški izbranega izvajalca GJS, kadar izpolnjuje obveznosti GJS, ter njegovimi neto stroški ali dobičkom, če deluje brez navedenih obveznosti (to so stroški in dobiček tiste tržne dejavnosti, ki bi jo gospodarski subjekt izvajal tudi v primeru, če ne bi izvajal GJS oziroma drugih nalog po pooblastilu javnega organa). Če izračun po metodologiji NAC ni izvedljiv, se lahko uporabi tudi tako imenovana metoda na podlagi razporeditve stroškov, po kateri se neto stroški, potrebni za izpolnjevanje obveznosti GJS, izračunajo kot razlika med stroški in prihodki izbranega izvajalca pri izpolnjevanju obveznosti GJS, kot so določeni in ocenjeni v aktu o pooblastitvi. Pozornost je treba nameniti pravilni oceni stroškov, ki bi se jim izvajalec GJS po pričakovanju lahko izognil, in prihodkov, ki jih ne bi imel, če ne bi izpolnjeval obveznosti javne storitve. Pri izračunu neto stroškov je treba oceniti koristi, ki jih ima izvajalec GJS, vključno z nematerialnimi koristmi, če je to mogoče⁵¹.

Če pravila o javnem naročanju ali preglednosti finančnih odnosov med javnimi organi in izvajalci GJS niso upoštevana, Evropska komisija šteje, da državna pomoč vpliva na razvoj trgovine na notranjem trgu v obsegu, ki je v nasprotju z interesi Evropske unije, in ni združljiva z drugim odstavkom 106. člena PDEU.

- Uredba Komisije (EU) št. 360/2012 z dne 25. aprila 2012 o uporabi členov 107. in 108. Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena⁵² (v nadaljevanju: uredba *de minimis* za SSGP), ki določa, da se za pomoč *de minimis*⁵³ šteje, da ne izpolnjuje vseh meril iz prvega odstavka 107. člena PDEU in je zato izvzeta iz obveznosti priglasitve po tretjem odstavku 108. člena PDEU, če skupen znesek pomoči ne presega 500.000 evrov v katerem koli obdobju treh proračunskih let.

Po osmem odstavku 2. člena uredbe *de minimis* za SSGP ponudnik (ali izvajalec GJS) za isto SSGP ne sme prejeti nadomestila na podlagi sklepa ali okvira za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve ter hkrati na podlagi navedene uredbe, saj bi to povzročilo prekomerno nadomestilo.

Občina je morala s splošnimi akti urediti vsa pravna razmerja, ki se nanašajo na izvajanje in financiranje GJS v skladu z ekonomskimi in finančnimi načeli in pogoji tako, da je izvajalcu GJS zagotovila pokritje vseh upravičenih stroškov, ki nastajajo pri izvajanju GJS, uporabnikom GJS pa pod enakimi pogoji kakovostne, zanesljive, varne in cenovno dostopne storitve GJS. Pri tem je morala občina upoštevati tudi pravila o državni pomoči v obliki nadomestila za javne storitve v odločbi Komisije oziroma sklepu Komisije, ki določata štiri kumulativne pogoje ali merila iz sodbe v zadevi Altmark, ki morajo biti izpolnjena, da nadomestilo za javne storitve (oziroma prihodek izvajalca GJS, dosežen z regulirano ceno storitve GJS) ne pomeni državne pomoči po 87. členu PES oziroma 107. člena PDEU, oziroma pogoje, pod katerimi je državna pomoč, dodeljena podjetju, pooblaščenem za opravljanje SSGP (storitev GJS),

⁴⁹ Navodila o uporabi metodologije NAC so v Prilogi 4 k Direktivi 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami, UL L, št. 108 z dne 24. 4. 2002 (26. točka okvira Unije).

⁵⁰ To so neto stroški, kot so določeni v 25. točki okvira Unije, ali stroški, zmanjšani za prihodke, kadar metodologije NAC ni mogoče uporabiti (21. točka okvira Unije).

⁵¹ 25. točka okvira Unije.

⁵² UL L, št. 114 z dne 26. 4. 2012.

⁵³ Pomeni manjši znesek pomoči, ki nima potencialnega vpliva na konkurenco in trgovino med državami članicami.

združljiva z notranjim trgom in izvzeta iz obveznosti priglasitve Evropski komisiji. Iz določb 4. člena odločbe Komisije in 4. člena sklepa Komisije izhaja, da je morala občina s splošnimi akti urediti način financiranja GJS varstva okolja (s ceno storitve GJS in sredstvi občinskega proračuna) oziroma določiti zlasti:

- naravo oziroma vsebino in trajanje obveznosti (nalog) GJS;
- podjetje (izvajalca GJS) in ozemlje ali področje, na katerem se izvaja GJS;
- vrsto vseh izključnih ali posebnih pravic, ki jih je dodelila izvajalcu GJS;
- parametre oziroma opis mehanizma nadomestila in meril za izračun, nadzor in pregled nadomestila;
- dogovore oziroma mehanizem za preprečevanje kakršnega koli prekomernega nadomestila in za njegovo vračilo (izterjavo);
- v skladu s točko f) 4. člena tudi sklic na sklep Komisije.

V skladu z določbami 5. člena odločbe Komisije in 5. člena sklepa Komisije je morala občina pri urejanju načina financiranja GJS varstva okolja upoštevati predvsem, da:

- znesek nadomestila ne sme presegati zneska, ki je nujen za pokrivanje (neto) stroškov (oziroma presežka stroškov nad prihodki), nastalih pri izpolnjevanju obveznosti GJS, vključno z zmernim dobičkom;
- mora izračun upravičenih stroškov temeljiti na splošno veljavnih načelih stroškovnega računovodstva;
- prihodek, ki se upošteva v izračunu nadomestila, vključuje celotni prihodek, ki ga je ustvarila SSGP (oziroma storitev GJS), in tudi prihodke drugih dejavnosti (katerih storitve niso SSGP in ki jih izvajalec GJS ne bi izvajal, če mu ne bi bila dodeljena pravica za izvajanje GJS) ter druge ugodnosti oziroma prihodke iz državnih sredstev.

V skladu s SRS 16 (2006), ki se je uporabljal v obdobju, na katero se nanaša revizija, pri knjigovodskem evidentiranju, obračunavanju in razkrivanju poslovnih stroškov v stroškovnem računovodstvu, se stroški pripoznajo po stroškovnih mestih⁵⁴ in stroškovnih nosilcih⁵⁵ glede na to, kje in zakaj se pojavljajo. Stroškovni nosilec je poslovni učinek, zaradi katerega se pojavijo stroški in s katerim jih je treba tudi povezovati. Poslovni učinki, namenjeni prodaji ali vključevanju med osnovna sredstva istega podjetja, so končni stroškovni nosilci, drugi poslovni učinki pa so začasni stroškovni nosilci. Kot začasni stroškovni nosilci se štejejo tudi storitve proizvajalne, nakupne oziroma prodajne službe ali splošnih služb, ki se razporejajo na končne stroškovne nosilce pri obračunavanju stroškov na podlagi sestavin dejavnosti (nalog, aktivnosti). Stroški po izvornih vrstah⁵⁶ so lahko neposredni ali posredni stroški⁵⁷ stroškovnih mest in stroškovnih nosilcev; stroški, ki se zberejo na različnih stroškovnih mestih, so že stroški po namenskih (funkcionalnih) skupinah. Stroški po izvornih vrstah se razporejajo po stroškovnih mestih, ki omogočajo

⁵⁴ Stroškovno mesto je namensko, prostorsko ali stvarno zaokrožen del podjetja, na katerem ali v zvezi s katerim se pri poslovanju pojavljajo stroški, ki jih je mogoče razporejati na posamezne začasne ali končne stroškovne nosilce in je zanje nekdo odgovoren (SRS 16.21 (2006)).

⁵⁵ Stroškovni nosilec je lahko celotna količina istovrstnih ali sorodnih poslovnih učinkov obračunskega obdobja oziroma niz poslovnih učinkov obračunskega obdobja, posamezen poslovni učinek ali del poslovnega učinka (SRS 16.21 (2006)).

⁵⁶ Stroški materiala, stroški storitev, stroški amortizacije, stroški dela in stroški dajatev ter lahko tudi finančni stroški.

⁵⁷ Stroški, ki jih na podlagi izvornih listin še ni mogoče razporediti na stroškovno mesto, temveč se razporejajo na posamezna stroškovna mesta na podlagi vnaprej opredeljenih ključev oziroma kriterijev ali sodil.

najmanj ločeno spremljanje stroškov proizvodjanja, stroškov nakupovanja, stroškov prodajanja in stroškov skupnih služb ter tudi kasnejše ločeno ugotavljanje stroškov po področnih in območnih odsekih oziroma mestih odgovornosti⁵⁸ in poslovno-izidnih mestih odgovornosti⁵⁹. Pri oblikovanju stroškovnih mest je treba upoštevati popolno razporeditev stroškov, ki odpadejo na posamezne poslovne učinke (stroškovne nosilce), ter zagotoviti pregled gibanja stroškov na ožjih področjih odgovornosti (stroškovnih mestih odgovornosti oziroma poslovno-izidnih mestih) za njihovo nastajanje in za potek poslovnega procesa⁶⁰. Izbira metode vključevanja stroškov v poslovne učinke obračunskega obdobja je odvisna od tega, ali je namen kalkuliranja dobiti podlago za vrednotenje zalog proizvodov oziroma nedokončane proizvodnje ali podlago za oblikovanje ali presojanje prodajnih cen⁶¹. Če se na vse poslovne učinke kot stroškovne nosilce določenega obračunskega obdobja razporedijo vsi stroški, gre za ugotavljanje polne lastne (ali stroškovne) cene količinske enote poslovnega učinka. Razlika med prodajno in lastno ceno je dobiček, ki se običajno namenja za izplačilo lastniku ali za nadaljnji razvoj podjetja⁶².

Prodajna cena proizvoda ali storitve po SRS 18.4 (2006) je plačilo kupca ali prodajna vrednost proizvoda (storitve), navedena na računu ali drugem dokumentu (brez DDV in drugih dajatev), po kateri se merijo prihodki od prodaje gospodarskega subjekta. Praviloma se prodajna cena oblikuje na enoto proizvoda (storitve) tako, da pokriva:

- vse neposredne stroške, nastale zaradi proizvodnje ali izdelave proizvoda oziroma opravljanja storitev,
- ustrezen del posrednih stroškov⁶³ in
- dobiček.

Predpisani davki in druge dajatve ali drugi zneski, zbrani v korist tretjih oseb, niso sestavina prodajne cene proizvoda (storitve) oziroma prihodkov od prodaje proizvodov (storitev). S kalkulacijo⁶⁴ se ugotavlja lastna (stroškovna) ter presoja prodajna in končna (maloprodajna) cena na enoto proizvoda ali storitve tako, da se na posamezne vrste stroškovnih nosilcev razporedijo vsi neposredni stroški, posredni stroški, dobiček in davki. V skladu s SRS 20.13–14 (2006) je treba pri vsakem računovodskem predračunu opredeliti poslovne predpostavke, na katerih je zasnovan, in način njihovega upoštevanja pri izračunavanju, metodika predračunavanja pa mora biti usklajena z metodiko istovrstnega obračunavanja.

⁵⁸ Mesto odgovornosti je mesto v hierarhičnem organizacijskem ustroju, ki ga zaseda nosilec odgovornosti, ki odgovarja ne samo za stroške, nastale na tem mestu odgovornosti, temveč tudi za nastale stroške na podrejenih mestih odgovornosti (SRS 16.21 (2006)).

⁵⁹ Poslovno-izidno mesto odgovornosti (dobičkovno mesto odgovornosti) je mesto odgovornosti, na katerem poslovodnik odloča in odgovarja znotraj svojih pooblastil v zvezi z načrtovanimi ali nastalimi stroški (odhodki) in prihodki oziroma v zvezi z načrtovanim ali obračunanim poslovnim izidom (SRS 20. 31 (2006) in SRS 23.8–11 (2006)).

⁶⁰ SRS 16.2–4, SRS 16.7 in SRS 16.21 (2006).

⁶¹ SRS 16.11 (2006).

⁶² SRS 16.31 (2006).

⁶³ Posredni stroški so stroški, ki jih ne moremo neposredno pripisati ali povezati s stroškovnim nosilcem (poslovnim učinkom); na posamezne dejavnosti in stroškovne nosilce jih razporejamo na podlagi vnaprej opredeljenih kriterijev ali sodil (ključev).

⁶⁴ Kalkulacija je lahko predračunska ali obračunska. Predračunska kalkulacija se sestavi na podlagi načrtovanih velikosti (količina, vrednost) v prihodnjem obračunskem obdobju, obračunska kalkulacija pa na podlagi uresničenih velikosti v preteklem obračunskem obdobju (SRS 16.15 (2006)).

Tabela 1: Kalkulacija lastne (stroškovne), prodajne in končne cene na enoto proizvoda (storitve)

Št.	Elementi cene
1.	+ Neposredni materialni stroški (izdelavni material)
2.	+ Neposredni stroški dela (plače, stroški povračil zaposlencem)
3.	+ Drugi neposredni stroški (na primer neposredna amortizacija, neposredni stroški prodaje)
4.	= SKUPNI NEPOSREDNI STROŠKI NA ENOTO PROIZVODA/STORITVE
5.	+ Posredni proizvodjalni stroški (na primer posredna amortizacija, vzdrževanje osnovnih sredstev)
6.	+ Posredni stroški nabave, uprave in prodaje
7.	= LASTNA (STROŠKOVNA) CENA NA ENOTO PROIZVODA/STORITVE
8.	+ Dobiček na enoto proizvoda/storitve
9.	= PRODAJNA CENA PROIZVODA/STORITVE
10.	+ DDV
11.	+ Drugi davki, prispevki, takse
12.	= PRODAJNA CENA Z DAVKI (končna ali maloprodajna cena)

Vir: SRS 16 (2006) in SRS 18 (2006).

Metodika oblikovanja prodajnih cen proizvodov ali storitev je običajno poslovna skrivnost gospodarskih subjektov, na splošno pa v praksi velja, da se glede na organiziranost dejavnosti in hierarhijo poslovno-izidnih mest pri oblikovanju cene proizvoda ali storitve temeljne (glavne) dejavnosti gospodarskega subjekta (oziroma končnega stroškovnega nosilca) upoštevajo tudi neto prihodki⁶⁵ dopolnilne dejavnosti, ki imajo naravo končnih stroškovnih nosilcev in se proizvajajo hkrati ali so posledica proizvodnje proizvoda ali storitve glavne dejavnosti in ki v kalkulaciji cene pokrivajo upravičene stroške oziroma znižujejo osnovo (to je vsoto stroškov in dobička) za izračun prodajne cene proizvoda ali storitve glavne dejavnosti.

Na enak način se morajo oblikovati tudi cene storitev GJS varstva okolja, kar izhaja tudi iz določb 5. člena sklepa Komisije, po katerih se nadomestilo za izvajanje SSGP oziroma upravičeni prihodek s ceno storitve SSGP izračuna z upoštevanjem (neto) prihodkov drugih dejavnosti izvajalca SSGP (to je tistih dejavnosti, ki jih ne bi izvajal, če ne bi zagotavljal storitev SSGP) in vseh drugih prihodkov oziroma ugodnosti iz državnih sredstev.

V skladu s SRS 35 (2006), ki je obravnaval posebnosti računovodenja na področju izvajanja GJS, je moralo javno podjetje posebej izkazovati sredstva, ki so se uporabljala neposredno za opravljanje posameznih GJS (in po posamezni GJS) in posebej sredstva, ki so se uporabljala neposredno za opravljanje drugih dejavnosti. Kadar je javno podjetje opravljal več dejavnosti, je moralo stroške in odhodke izkazovati po

⁶⁵ Neto prihodek je vrednost presežka prihodkov nad odhodki.

posameznih GJS in drugih dejavnostih; za vsako GJS je moralo oblikovati poslovno-izidno mesto, za katero je ločeno ugotavljalo prihodke ter na njem nastale in njemu prisojene stroške. Poleg tega je moralo javno podjetje določiti ustrezne stroškovne nosilce in nanje na podlagi izračunov razporejati stroške⁶⁶. Računovodske usmeritve v SRS 35.20–21 (2006) so določale, da so prihodki javnega podjetja vsi zneski od prodaje proizvodov oziroma storitev ne glede na to, kdo je plačnik, ter da prispevki, takse oziroma druga plačila, ki jih je javno podjetje na podlagi zakona pobiralo za državo ali občino, niso bili prihodki javnega podjetja; prihodki od poslovanja javnega podjetja so bili tudi državne podpore, razen tistih, ki se začasno izkazujejo kot dolgoročno odloženi prihodki; namenske podpore je javno podjetje uvrščalo med prihodke, ko so nastali stroški oziroma odhodki, za pokritje katerih so bile dane. Po SRS 35.22 (2006) je javno podjetje uvrščalo med prihodke od poslovanja tudi prispevke posameznikov, krajevnih skupnosti in drugih oseb za vzdrževanje objektov in naprav ter za opravljanje GJS, razen če je bilo z zakonom ali odlokom posebej določeno, da so prispevki namenski; namenske prispevke, ki niso bili vključeni v ceno proizvoda ali storitve, pa je javno podjetje uvrščalo med prihodke, ko so nastali stroški oziroma odhodki, za pokritje katerih so bili zbrani. Po SRS 35.24–25 (2006) je moralo javno podjetje ugotavljati dobiček ali izgubo za posamezne GJS, druge dejavnosti, ki jih je opravljalo, in za podjetje kot celoto. Izgubo zaradi razlike med najvišjimi prodajnimi cenami proizvodov oziroma storitev GJS, ki jih je določila država ali lokalna skupnost, in njihovimi stroškovnimi cenami pa je moralo javno podjetje predstaviti v pojasnilih k računovodskim izkazom. Med drugim je moralo javno podjetje v pojasnilih k računovodskim izkazom predstaviti tudi prikaz pokrivanja izgube ali razporejanja dobička iz opravljanja GJS in prikaz sodil, s katerimi so bila na posamezne GJS in druge dejavnosti razporejena sredstva, obveznosti do njihovih virov, prihodki in odhodki.

Navedene računovodske usmeritve iz SRS (2006) je morala upoštevati tudi občina pri opredelitvi metodike oblikovanja cen storitev GJS varstva okolja v občinskem predpisu. Iz odločbe Komisije oziroma sklepa Komisije oziroma pogojev (meril) iz zadeve Altmark izhaja, da je morala občina s pravnimi normami opredeliti:

- obveznosti ali naloge izvajalca GJS, ki opredeljujejo stroškovni okvir oziroma vrste in obseg stroškov posamezne dejavnosti, in storitve posamezne GJS varstva okolja (oziroma poslovno-izidno mesto in stroškovne nosilce);
- stroškovne, postopkovne in druge parametre za izračun cene storitve GJS varstva okolja (to je upravičene vrste in obseg stroškov, stopnjo dobička, način upoštevanja prihodkov drugih dejavnosti in drugih prihodkov iz državnih sredstev, sodila za razporejanje prihodkov in stroškov po stroškovnih mestih in nosilcih);
- mehanizem za uravnavanje upravičenih prihodkov GJS oziroma vračilo prekomernega ali pokritje prenizkega nadomestila za izvajanje GJS.

Glede na strokovna pravila v SRS (2006) oziroma metodiko oblikovanja cen proizvodov ali storitev in uravnavanja prihodkov gospodarske dejavnosti s ceno proizvoda ali storitve so bile posebne postavke cene storitve GJS varstva okolja ugotovljene ali ocenjene vrednosti, ki so dopolnjevale in popravljale predračunsko kalkulacijo teh cen, in sicer:

- presežka ali primanjkljaja prihodkov GJS v preteklem (realiziranem) obračunskem obdobju,
- neupravičenih stroškov v preteklem (realiziranem) ali načrtovanem obračunskem obdobju,
- neupoštevanih stroškov oziroma prihodkov v preteklem (realiziranem) ali načrtovanem obračunskem obdobju.

⁶⁶ SRS 35.2 (2006), SRS 35.16–17 (2006).

Posebne postavke v predračunski kalkulaciji cene so bile lahko določene v postopku oblikovanja ali kontroliranja (preverjanja) cene storitve GJS, lahko jih je ugotovil (ocenil) in določil regulator pri nadziranju financiranja GJS in oblikovane cene storitve GJS (to je v prvi fazi postopka določanja cene storitve GJS), in sicer kot primanjkljaj ali presežek prihodkov GJS iz preteklega obračunskega obdobja ali kot neupoštevani ali neupravičeni strošek oziroma prihodek GJS. S tem so te postavke v kalkulaciji cene zagotavljale sledljivost upoštevanih podatkov iz računovodskih predračunov in obračunov poslovanja GJS ter načina uravnavanja in oblikovanja cene storitve GJS oziroma dokumentiranje ravnanj izvajalca GJS pri izdelavi kalkulacije cene in ukrepov regulatorja pri nadziranju financiranja GJS in oblikovane cene storitve GJS.

Najmanjši obseg mehanizma za oblikovanje cen storitev GJS (oziroma parametrov in postopkov, ki so potrebni za izračun, kontroliranje in nadziranje teh cen), ki skladno z zahtevami 4. člena sklepa Komisije v točkah d) in e) vključuje tudi mehanizem uravnavanja prihodkov GJS (s ceno storitve GJS), je predstavljen v tabeli 2.

Tabela 2: Najmanjši obseg mehanizma za oblikovanje cen storitev GJS

(I) Regulirano obračunsko obdobje⁶⁷	→ → ¹ 1 leto → ¹ 2 leti → ¹ 3 leta
(II) Osnovni parametri za izračun cene	(+) Upravičeni proizvodjalni stroški dejavnosti GJS (+) Upravičeni splošni stroški dejavnosti GJS (+) Dobiček (donos na vloženi kapital) (-) Drugi neto prihodki (/) Skupna količina storitve GJS
(III) Posebne postavke v predračunski kalkulaciji cene	↻ Posebne postavke, ki v predračunski kalkulaciji <i>znižujejo</i> ceno storitve GJS: <ul style="list-style-type: none"> - presežek prihodkov iz preteklega obračunskega obdobja - neupravičeni stroški - neupoštevani prihodki → <ul style="list-style-type: none"> ↻ Posebne postavke, ki v predračunski kalkulaciji <i>povišujejo</i> ceno storitve GJS: <ul style="list-style-type: none"> - primanjkljaj prihodkov iz preteklega obračunskega obdobja - neupoštevani stroški - neupravičeni prihodki
(IV) Kriteriji in merila za oblikovanje in diferenciranje cene	→ <ul style="list-style-type: none"> • Obračunska/merska enota opravljene storitve GJS • Vsebina/vrsta upravičenih stroškov • Kriteriji za razporejanje posrednih proizvodjalnih in splošnih stroškov na stroškovna mesta in nosilce (storitve GJS) • Kriterij in merilo za izračun dobička (donosa na vloženi kapital) • Vrste prihodkov, ki znižujejo ceno storitve GJS • Kriteriji in merila za diferenciranje cene istovrstne storitve GJS
(V) Ukrepi za vračilo presežka ali ureditev za preprečevanje prekomernih nadomestil	

Viri: SRS 16 (2006), SRS 18 (2006), SRS 20 (2006), SRS 23 (2006), sklep Komisije, okvir Unije.

⁶⁷ Časovno obdobje, za katero se sestavlja predračunska kalkulacija cene storitve GJS oziroma v katerem je načrtovana uporaba oblikovane cene.

2.1.1 Občinski predpisi o izvajanju in financiranju GJS varstva okolja

Občina je opredelila način izvajanja in financiranja GJS varstva okolja z Odlokom o gospodarskih javnih službah v Občini Kanal ob Soči⁶⁸ (v nadaljevanju: odlok o GJS v Občini Kanal ob Soči), z odloki o načinu izvajanja posamezne GJS varstva okolja in z drugimi akti.

2.1.1.1 Odlok o GJS v Občini Kanal ob Soči

V 12. in 13. členu je odlok o GJS v Občini Kanal ob Soči določal, da se:

- cene storitev, ki se zagotavljajo z opravljanjem GJS in ki so individualno določljive in izmerljive, določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon, na njegovi podlagi izdan predpis ali predpis občine;
- cene posameznih storitev lahko plačujejo diferencirano glede na posamezne vrste uporabnikov GJS ali glede na količino porabljenih storitev;
- storitve GJS, pri katerih ni mogoče ugotoviti njihovega uporabnika, financirajo iz proračuna občine.

Občina v tem odloku ni določila načina in postopka za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja oziroma mehanizma za uravnavanje upravičenih stroškov in prihodkov GJS varstva okolja s ceno storitev teh GJS zaradi preprečevanja tveganja za dodeljeno državno pomoč izvajalcu GJS in za zagotavljanje zadostnega financiranja teh GJS. S tem občina ni opredelila regulacijskega obračunskega obdobja, vrst in načina oblikovanja upravičenih stroškovnih elementov cene storitev GJS varstva okolja⁶⁹, odbitnih postavk, ki znižujejo ceno storitev teh GJS, ter posebnih postavk v kalkulaciji teh cen, ki zagotavljajo uravnavanje prihodkov in stroškov teh GJS oziroma vračilo prekomernega ali pokritje prenizkega nadomestila za izvajanje teh GJS, dodeljenega izvajalcu GJS, s ceno storitve GJS. Tako občina tudi ni opredelila posameznih finančnih virov teh GJS iz proračuna občine in načina njihovega oblikovanja.

Zaradi tega si občina ni zagotovila temeljne podlage za nadziranje oblikovanih cen storitev GJS varstva okolja ter za ocenjevanje in za določanje presežka ali primanjkljaja prihodkov in za nadziranje obsega potrebnega finančnega vira za sofinanciranje posamezne GJS iz občinskega proračuna v postopku določanja cen storitev teh GJS. S tem je občina prepustila izvajalcu GJS, da samostojno načrtuje vrste in obseg upravičenih stroškov in prihodkov GJS varstva okolja ter da sam oblikuje cene storitev teh GJS.

Priporočilo

Občina naj v odloku o GJS v Občini Kanal ob Soči ali drugem splošnem aktu občine opredeli pravila oblikovanja, določanja in nadzora cen storitev GJS varstva okolja (opredelitev regulacijskega obračunskega obdobja; določitev rokov za predložitev predlogov za spremembo cen storitev GJS; določitev višine donosa na vložena sredstva, ki pripada izvajalcu GJS; preverjanje elaboratov o oblikovanju cene izvajanja storitev javne službe).

⁶⁸ Uradne objave Primorske novice, št. 10/1996 z dne 16. 4. 1996. Odlok je veljal do uveljavitve novega Odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Kanal ob Soči (Uradni list RS, št. 60/13) z dne 4. 8. 2013.

⁶⁹ To je stroškov po izvornih vrstah (amortizacija, stroški materiala, stroški dela, stroški storitev, finančni stroški, drugi stroški) in dobička, ki pripada izvajalcu GJS, ter poslovnih predpostavk o količinah in cenah za izračunavanje posameznega stroškovnega elementa ter sodil za razporejanje posrednih (proizvajalnih in splošnih) stroškov na stroškovna mesta in stroškovne nosilce (oziroma storitve GJS varstva okolja).

2.1.2 Naloge in cene GJS oskrbe s pitno vodo

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so vrste in obseg nalog in storitev GJS oskrbe s pitno vodo ter standarde opremljenosti z javnim vodovodom urejali Pravilnik o oskrbi s pitno vodo⁷⁰ ter Zakon o vodah⁷¹ in njegovi podzakonski predpisi. V prvem odstavku 22. člena je Pravilnik o oskrbi s pitno vodo določal naslednji obseg nalog GJS oskrbe s pitno vodo, ki jo je moral zagotavljati upravljavec javnega vodovoda (ali izvajalec GJS) na celotnem oskrbovalnem območju:

- oskrba s pitno vodo vsem uporabnikom storitev javne službe pod enakimi pogoji v skladu s predpisi, ki urejajo pitno vodo in storitve javnih služb;
- pridobivanje podatkov o odvzemu pitne vode iz javnega vodovoda zaradi obračuna storitev javne službe;
- vzdrževanje objektov in opreme javnega vodovoda;
- nadzor priključkov stavb na sekundarni vodovod;
- vzdrževanje delov priključkov stavb na sekundarni vodovod, ki niso daljši od 50 metrov;
- vzdrževanje javnega hidrantnega omrežja in hidrantov, priključenih nanj, v skladu s predpisom, ki na področju varstva pred požari ureja obratovanje javnih vodovodov in hidrantnih omrežij;
- izvajanje notranjega nadzora zdravstvene ustreznosti pitne vode v javnem vodovodu v skladu z zahtevami iz predpisa, ki ureja pitno vodo;
- monitoring kemijskega stanja vodnega vira za oskrbo s pitno vodo;
- monitoring količine iz vodnih virov pitne vode odvzete vode zaradi obratovanja javnega vodovoda v skladu s pogoji iz vodnega dovoljenja za rabo vode iz vodnih virov;
- označevanje vodovarstvenih območij in izvajanje ukrepov varstva vodnega vira pitne vode v skladu s predpisom, ki ureja vodovarstveni režim na vodovarstvenem območju vodnega vira, iz katerega javni vodovod odvzema pitno vodo;
- izvajanje in priprava občinskega programa razvoja vodovodnega sistema;
- občasno hidravlično modeliranje vodovodnih sistemov;
- občasno modeliranje kakovosti vode v vodovodnih sistemih;
- izdelava programa ukrepov v primeru izrednih dogodkov v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- redno preverjanje podatkov o stavbah, ki so priključene na javni vodovod, v katastru stavb z dejanskim stanjem stavb na oskrbovalnem območju;
- vodenje evidenc v skladu s tem pravilnikom, razen vodenja katastra javnega vodovoda, ki ga zagotavlja občina v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje, graditev objektov in geodetsko dejavnost.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so uporabniki GJS oskrbe s pitno vodo na območju občine plačevali storitev oskrbe s pitno vodo glede na izmerjeno ali ocenjeno količino odvzete pitne vode iz javnega vodovodnega sistema in tudi glede na zmogljivost priključka na vodovodno omrežje. Tabela 3 prikazuje zadnje veljavne cene ali tarife storitve oskrbe s pitno vodo v obdobju, na katero se nanaša revizija, ki jih je določila občina oziroma izvajalci GJS pred ali v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

⁷⁰ Uradni list RS, št. 35/06, 41/08. Pravilnik je nehal veljati (razen določb 9. in 10. člena) 1. 1. 2013 z uveljavitvijo Uredbe o oskrbi s pitno vodo (Uradni list RS, št. 88/12).

⁷¹ Uradni list RS, št. 67/02, 57/08, 57/12.

Tabela 3: Cene (tarife) storitve oskrbe s pitno vodo v obdobju od leta 2008 do leta 2012

Občina	Začetek veljavnosti cene	Cena oskrbe s pitno vodo ali vodarina v evrih na kubični meter		Priključna moč ¹⁾ v evrih na mesec	Omrežnina v evrih na mesec	Vodno povračilo v evrih na kubični meter
		Diferencirana cena				
		Gospodinjstvo	Gospodarstvo			
(1)	(2)	(3)		(4)	(5)	(6)
Občina Kanal ob Soči	1. 1. 2009	0,21	0,69			0,0555

Opomba: ¹⁾ Priključna moč je ločena obračunska postavka, ki se izračuna kot zmnožek nazivnega pretoka v priključek vgrajenega vodomera in določene konstante (K1) ter se plačuje mesečno glede na zmogljivost priključka in ne glede na količino porabljene vode v posameznem mesecu.

Vira: sklep občine, cenik izvajalca GJS.

Občina v občinskih predpisih, ki urejajo način izvajanja in financiranja GJS oskrbe s pitno vodo, poleg cene storitve oskrbe s pitno vodo ni opredelila drugih obveznih mesečnih pavšalnih plačil uporabnikov GJS.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so način izvajanja in financiranja GJS oskrbe s pitno vodo na območju občine, poleg odloka o GJS v Občini Kanal ob Soči, urejali:

- Odlok o oskrbi s pitno vodo⁷² (v nadaljevanju: odlok o oskrbi s pitno vodo v občini),
- Pravilnik o določitvi cene in subvencioniranju prevoza pitne vode⁷³,
- Sklep o določitvi cene pitne vode z dne 19. 6. 2001 in
- Sklep o spremembi cene pitne vode z dne 20. 12. 2007⁷⁴.

Na podlagi 3. člena odloka o oskrbi s pitno vodo je izvajalec oskrbe s pitno vodo iz javnih vodovodov režijski obrat (v nadaljevanju: izvajalec GJS).

Občina je v 4. členu odloka o oskrbi s pitno vodo v občini (glede na Pravilnik o oskrbi s pitno vodo⁷⁵) določila višji oskrbovalni standard, in sicer, da se za javni vodovod upoštevajo vodovodno omrežje, naprave in objekti, ki oskrbujejo več kot pet gospodinjstev ali več kot 20 prebivalcev (oziroma po dogovoru lahko tudi manj). V 31. členu je odlok o oskrbi s pitno vodo v občini določal, da so obveznosti (naloge) upravljavca javnega vodovoda oziroma režijskega obrata, to je izvajalca GJS, med drugim naslednje:

- zagotavljanje zadostne količine zdrave pitne vode,

⁷² Uradne objave Primorski vestnik, št. 20/96 z dne 21. 6. 1996 in Uradni list RS, št. 51/09. Odlok je veljal do uveljavitve novega Odloka o oskrbi s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči (Uradni list RS, št. 41/14) dne 21. 6. 2014.

⁷³ Uradni list RS, št. 51/08.

⁷⁴ Cene so bile uveljavljene s 1. 1. 2009.

⁷⁵ Pravilnik je določal, da mora občina opremiti poselitveno območje z enim ali več vodovodi, če na oskrbovalnem območju prebiva več kot 50 prebivalcev ali če je letna povprečna zmogljivost oskrbe s pitno vodo preseгла 10 kubičnih metrov vode na dan.

- redno preverjanje razpoložljivih količin vode,
- redno kontroliranje kakovosti vode,
- redno vzdrževanje vseh objektov in naprav javnega vodovoda,
- vzdrževanje priključkov na lastne stroške,
- vzdrževanje požarnega omrežja in hidrantov,
- vodenje katastra vodovodnega omrežja,
- izdaja soglasij za priključitev na javni vodovod in nadzor izpolnitve pogojev iz soglasij,
- pregled in preizkušanje ter zamenjava vodomero, v,
- redno obračunavanje porabljene vode,
- vodenje evidenc,
- pripravlanje letnih planov vzdrževanja in investicijskega vzdrževanja javnega vodovoda,
- obveščanje uporabnikov o prekinitvah dobave vode in
- organiziranje preskrbe z vodo v sušnem obdobju.

2.1.2.1 Odvzem vode iz hidrantov

Javno hidrantno omrežje je del javnega vodovoda, namenjeno predvsem za dejavnost gašenja požarov, ki jo opravljajo gasilske enote kot obvezno javno službo iz prvega odstavka 3. člena Zakona o varstvu pred požarom⁷⁶. V prvem odstavku 22. člena je Pravilnik o oskrbi s pitno vodo med drugim določal, da je vzdrževanje javnega hidrantnega omrežja obveznost (nalog) GJS oskrbe s pitno vodo. V prehodni določbi 38. člena pa je ta pravilnik določal, da mora izvajalec GJS do uveljavitve predpisa, ki na področju varstva pred požari ureja obratovanje javnih vodovodov in hidrantnih omrežij, vzdrževati objekte in opremo javnega hidrantnega omrežja, priključenega na javni vodovod, ter zagotavljati vodo za primer požara in gasilske vaje za preprečevanje požara v okviru vzdrževanja objektov skupne rabe na območju občine, kjer izvaja GJS, pri čemer so morali biti stroški za to vzdrževanje in zagotavljanje vode opredeljeni v programu oskrbe s pitno vodo in pokriti iz občinskega proračuna.

V 10. členu je odlok o oskrbi s pitno vodo v občini določal, da hidranti kot del naprav skupne rabe v omrežju javnega vodovoda služijo predvsem požarni varnosti in morajo biti vedno dostopni in v brezhibnem stanju ter da se sme iz hidrantov odvezmati voda brez soglasja upravljavca le za gašenje požarov, gasilske vaje, za njihovo preizkušanje in izpiranje vodovoda, o čemer se mora v roku sedmih dni obvestiti upravljavca. Poleg tega je 10. člen odloka določal, da se sme odvezmati voda iz hidrantov za čiščenje cest in ulic, zalivanje zelenic, izpiranje kanalov, utrjevanje cestišč, za javne prireditve in za polnjenje cistern za prevoz vode samo s predhodno privolitvijo izvajalca GJS. V 21. členu tega odloka je občina določila, da se oskrba naselij s požarno vodo v javni rabi lahko financira iz proračuna občine, delež sofinanciranja pa določi občinski svet, ni pa v odloku opredelila načina oblikovanja cene porabljene vode iz hidrantov.

Občina je v 31. členu odloka o oskrbi s pitno vodo v občini določila, da mora izvajalec GJS med drugim tudi vzdrževati požarno omrežje in hidrante ter skrbeti za njihovo pravilno obratovanje, ni pa v skladu z določbo 38. člena Pravilnika o oskrbi s pitno vodo določila, da se stroški za izvajanje teh storitev pokrijejo iz občinskega proračuna, obenem pa tudi ni izkazala, da so navedeni stroški bremenili občinski proračun.

⁷⁶ Uradni list RS, št. 3/07-UPB1, 9/11, 83/12.

Ukrep občine

Občina je v letu 2014 sprejela nov Odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči, ki v 5. členu določa, da mora izvajalec GJS v okviru storitev javne službe med drugim tudi zagotoviti redno vzdrževanje javnemu vodovodu pripadajočih zunanjih hidrantnih omrežij za gašenje požarov, v 33. členu pa določa, da stroške porabljene vode iz hidrantov krije uporabnik.

Občina tudi v odloku o oskrbi s pitno vodo v občini iz leta 2014 ni opredelila načina oblikovanja cene porabljene vode iz hidrantov in ni določila, da se stroški za vzdrževanje javnega hidrantnega omrežja pokrijejo iz občinskega proračuna.

2.1.2.1.a Dobava in prevoz pitne vode občanom

V 1. členu Pravilnik o določitvi cene in subvencioniranju prevoza pitne vode določa, da občina subvencionira prevoz pitne vode vsem tistim občanom, ki imajo kot edini vir pitne vode lastne vodnjake, ki se polnijo s kapnico oziroma se napajajo iz zadostnih in neoporečnih izvirov, ko jim ti viri v sušnem obdobju presahnejo. V 2. členu ta pravilnik določa, da se subvencioniranje prevoza pitne vode izvaja v sušnem obdobju in se lahko prične 31. dan po obilnejšem deževju (ko dežuje tri dni zaporedoma) ali z razglasom župana. Po 3. členu tega pravilnika so do subvencioniranega prevoza pitne vode upravičena le gospodinjstva s stalnim prebivališčem v občini, ki nimajo možnosti priključitve na javno vodovodno omrežje ali lokalni vodovod oziroma je izvedba njihovega priključka povezana z večjimi finančnimi sredstvi. V 7. in 8. členu pa ta pravilnik določa, da:

- občina izbere dobavitelja, ki je usposobljen za prevoz pitne vode, in z njim sklene pogodbo za prevoz pitne vode;
- so subvencionirane naslednje količine pitne vode: za prebivalce 120 litrov na osebo/dan, za živino 100 litrov na glavo/dan, za drobnico in prašiče 30 litrov na glavo/na dan, za obiskovalce – turiste 50 litrov na osebo/nočitev ter za zaposlene v obrti 20 litrov na osebo/dan;
- uporabniki naročajo prevoze pitne vode po subvencionirani ceni na občini, vse ostale prevoze pitne vode, za katere se plačuje polna cena, pa naročajo neposredno pri dobavitelju (prevozniku) pitne vode.

V 11. členu ta pravilnik določa, da občina subvencionira prevoz pitne vode v višini razlike med lastno udeležbo občana in višino (obsegom) polne cene prevoza (8 kubičnih metrov), ki znaša 92,86 evra oziroma 11,61 evra/kubični meter, če je dobavljena manjša količina vode; dobavitelj spreminja ceno prevoza vode enkrat letno skladno z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin. V 12. členu pa ta pravilnik določa, da lastna udeležba občana, ki je upravičen do subvencioniranega prevoza pitne vode, znaša za 8 kubičnih metrov vode 22 evrov oziroma 2,75 evra/kubični meter, ko je dobavljena manjša količina vode.

Občina je s Pravilnikom o določitvi cene in subvencioniranju prevoza pitne vode opredelila storitev prevoza pitne vode, določila način oblikovanja cene za prevoz pitne vode ter pogoje in obseg dodeljene subvencije k ceni te storitve iz proračuna občine. Iz tega pravilnika tudi izhaja, da je občina zagotovila pomoč pri oskrbi s pitno vodo v sušnem obdobju občanom oziroma gospodinjstvom (brez priključka na javno vodovodno omrežje), to je poleg dodeljene subvencije k ceni prevoza pitne vode tudi brezplačno dobavo vode.

2.1.2.2 Vzdrževanje vodovodnih priključkov in vodomerov

V 15. členu je odlok o oskrbi s pitno vodo v občini določal, da stroški za gradnjo, vzdrževanje in popravilo hišnih priključkov bremenijo uporabnika zgradbe oziroma zemljišča, ki mora skrbeti, da je hišni

priključek na vodovodno omrežje vedno v brezhibnem stanju, in vsako okvaro prijaviti izvajalcu GJS. V 16. členu je ta odlok med drugim določal, da vsa dela na javnem vodovodnem omrežju in priključkih nadzira izvajalec GJS ali od njega pooblaščen oseba. V 18. členu je ta odlok določal, da uporabnik namesti vodomero na lastne stroške ter da se mesto, način vgraditve in velikost vodomera ter kontrola nad izvajanjem vgradnje določijo v soglasju z izvajalcem GJS, ko vodomero prevzame v upravljanje, ter da izvajalec GJS na svoje stroške vodomere nadzoruje, pregleduje, vzdržuje in jih po potrebi menja.

Občina je s tem odlokom določila, da je vzdrževanje vodovodnih priključkov in vodomero obveznost (naloga) izvajalca GJS, pri tem pa občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja tarife za storitve vzdrževanja vodovodnih priključkov in vodomero.

Ukrep občine

Občina je v letu 2014 sprejela nov Odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči, ki v 5. členu določa, da mora upravljavec v okviru storitev javne službe med drugim zagotoviti tudi redno vzdrževanje priključkov na javni vodovod.

Občina tudi v novem odloku ni opredelila načina oblikovanja cene za storitve vzdrževanja vodovodnih priključkov in vodomero.

2.1.2.3 Stroški priklopa na vodovodno omrežje

Občina je januarja 2009 objavila cenik posebnih storitev izvajalca GJS, ki med drugim določa tudi ceno priklopa na vodovodno omrežje (150 evrov).

Občina je brez podlage v odloku o oskrbi s pitno vodo v občini določila ceno za priklop objekta na vodovodno omrežje, čeprav za to ni imela pravne podlage niti v zakonu ali drugem predpisu in je bilo to v nasprotju s petim odstavkom 79. člena Zakona o prostorskem načrtovanju⁷⁷ (v nadaljevanju: ZPNačrt), po katerem se šteje, da so s plačilom komunalnega prispevka plačane vse obveznosti lastnika v zvezi s priključitvijo na vodovodno omrežje, razen gradnje tistih delov priključkov, ki so v zasebni lasti. Občina s tem odlokom tudi ni opredelila načina oblikovanja cen posebnih storitev izvajalca GJS v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS.

2.1.2.4 Obračun prekomerne porabe vode

V 21. in 22. členu je odlok o oskrbi s pitno vodo v občini določal, da se oskrba uporabnikov z vodo financira s ceno vode ali vodarino ter da se uporabniku obračuna količina dejansko porabljene vode v kubičnih metrih po odčitku na vodomero.

Občina v tem odloku ali drugem splošnem aktu ni opredelila spodbujevalnega mehanizma za zmanjšanje količin porabljene vode oziroma diferencirane cene oskrbe s pitno vodo zaradi prekomerne porabe vode in načina njenega oblikovanja v skladu z določbami 10. člena pravilnika o oblikovanju cen 2008 ali 16. člena pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen 2009, ki sta določala, da se cena za prekomerno porabo vode oblikuje v 50 odstotkov večji vrednosti od cene za običajno porabo vode.

⁷⁷ Uradni list RS, št. 33/07, 108/09, 57/12, 109/12.

Ukrep občine

Občina je v letu 2014 sprejela nov Odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči, ki v tretjem odstavku 24. člena določa, da za prekomerno rabo vode upravljavec javnega vodovoda določi višjo ceno v višini in na način, ki je določen v Uredbi o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja.

2.1.2.5 Vodno povračilo

V skladu s 124. členom Zakona o vodah je vodno povračilo predpisana dajatev za rabo vode, naplavin ali vodnih zemljišč v lasti države, ki bremeni imetnika vodne pravice, to je tudi izvajalca GJS, ki upravlja javno infrastrukturo oziroma objekt ali napravo za odvzem vode, zaradi česar je v obračunani višini tudi upravičen strošek GJS oskrbe s pitno vodo. Izvajalec GJS je uporabnikom GJS oskrbe s pitno vodo na območju občine poleg vodarine (cene oskrbe s pitno vodo) zaračunaval ločeno tarifo vodnega povračila (v znesku 0,0555 evra/kubični meter⁷⁸ porabljene vode).

Občina v odloku o oskrbi s pitno vodo v občini ali drugem občinskem aktu ni v skladu s pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen 2009 opredelila vodnega povračila kot predpisane ločene tarife storitve oskrbe s pitno vodo in načina njenega oblikovanja, kar je v nasprotju z določbami 7. in 8. člena ZGJS.

Ukrep občine

Občina je v letu 2014 sprejela nov Odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči, ki v prvem odstavku 24. člena določa, da je cena storitve javne službe oskrbe s pitno vodo sestavljena iz vodarine in omrežnine ter da se sestavine cene na računu prikazujejo ločeno.

2.1.2.6 Diferencirani ceni oskrbe s pitno vodo

V 21. členu je odlok o oskrbi s pitno vodo v občini med drugim določal, da se GJS oskrbe s pitno vodo financira s ceno vode – vodarino. V 22. členu je ta odlok določal, da se porabljena voda obračunava v kubičnih metrih po odčitku na vodomernu. V 30.a členu pa je ta odlok določal, da se sredstva vodarine zbirajo na ločenem računu proračuna; prihodki in odhodki na tem računu se zbirajo ločeno po vodovodnih sistemih.

Izvajalec GJS je s 1. 1. 2009 uveljavil povečani diferencirani vodarini za gospodinjstva in pravne osebe (gospodarske subjekte) na podlagi sklepa občine (z dne 20. 12. 2007) in pridobljenega predhodnega soglasja vlade k povešanju povprečni vodarini (z dne 14. 10. 2008). Na območju občine sta se uporabnikom vode tako obračunavali diferencirani vodarini, za kar ni bilo pravne podlage v občinskem predpisu niti v pravilniku o oblikovanju cen 2008 oziroma pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

Občina do predpisanega roka (31. 12. 2010) oziroma niti do konca leta 2012 s splošnim aktom tudi ni razmejila in opredelila tarif oskrbe s pitno vodo (omrežnine, vodarine, vodnega povračila), kot to določa pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

⁷⁸ To je tudi določena cena vodnega povračila za rabo vode za oskrbo s pitno vodo s sklepi vlade o določitvi cene za osnove vodnih povračil za rabo vode, naplavin in vodnih zemljišč (Sklepi o določitvi cene za osnove vodnih povračil za rabo vode, naplavin in vodnih zemljišč za leta 2008, 2009, 2010 in 2011, objavljeni v Uradnih listih RS, št. 22/08, 16/09, 45/10 in 61/11).

Ukrep občine

Občina je 23. 4. 2014 s sklepom o cenah storitev oskrbe s pitno vodo opredelila in določila cene GJS oskrbe s pitno vodo na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja.

2.1.2.7 Finančni viri iz proračuna občine in drugi viri GJS

Občina z odlokom o oskrbi s pitno vodo v občini ali z drugim splošnim aktom ni opredelila finančnih virov GJS oskrbe s pitno vodo iz občinskega proračuna oziroma pogojev, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje GJS oskrbe s pitno vodo iz občinskega proračuna, oziroma vrst teh finančnih virov in načina njihovega oblikovanja v skladu s 7. in 8. členom ZGJS. S tem občina tudi ni opredelila načina zagotavljanja in uravnavanja prihodkov GJS oskrbe s pitno vodo zaradi morebitnih izgub oziroma določene prenizke cene storitev oskrbe s pitno vodo.

2.1.2.8 Vodenje katastra javnega vodovoda

V 31. členu je odlok o oskrbi s pitno vodo v občini med drugim določil, da je obveznost izvajalca GJS tudi vodenje katastra javnega vodovoda.

Na podlagi 26. člena Zakona o geodetski dejavnosti⁷⁹ (v nadaljevanju: ZGeoD) oziroma 35. člena ZGeoD-1 je vodenje in vzdrževanje katastra komunalnih naprav naloga lokalne geodetske službe, občina pa lahko brez javnega razpisa poveri vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje posameznega katastra javne infrastrukture izvajalcu javne službe, ki upravlja z omrežji in objekti te gospodarske infrastrukture, in določi način financiranja vzpostavitve, vodenja in vzdrževanja tega katastra ter predpisanega posredovanja podatkov.

Čeprav je vodenje katastra po določbi 18. točke 22. člena Pravilnika o oskrbi s pitno vodo izrecno izvzeto iz obsega storitev GJS, ki jih mora na oskrbovalnem območju zagotavljati izvajalec GJS oskrbe s pitno vodo, občina v tem odloku ali v drugem splošnem aktu ni opredelila finančnega vira in načina financiranja te naloge GJS iz proračuna občine. Obenem občina tudi ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog bremenili občinski proračun.

Ukrep občine

Občina je v letu 2014 sprejela nov Odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči, ki v 5. členu določa, da mora upravljalcev v okviru javne službe na območjih javnih vodovodov med drugim zagotoviti tudi vodenje katastra. Občina je v letu 2015 zunanjemu izvajalcu naročila vpis manjkajoče infrastrukture v kataster javne infrastrukture. Občina je sredstva za vodenje katastra zagotovila na proračunski postavki 4160011 – Urejanje katastra javne infrastrukture.

Občina v svojem odloku še vedno ni opredelila načina financiranja vzpostavitve, vodenja in vzdrževanja katastra iz proračuna občine.

2.1.2.9 Izvajanje javnih pooblastil po predpisih za gradnjo in urejanje prostora

V 33. členu je odlok o oskrbi s pitno vodo v občini določal, da je izvajalec GJS pooblaščen za določanje pogojev za priključitev na javni vodovod ter dajanje soglasij k prostorskim izvedbenim aktom ter h graditvam

⁷⁹ Uradni list RS, št. 8/00, 45/08. V letu 2010 je začel veljati nov Zakon o geodetski dejavnosti (v nadaljevanju: ZGeoD-1; Uradni list RS, št. 77/10).

objektov in k drugim posegom v prostor, če ti zadevajo objekte in naprave za oskrbo naselij z vodo. Pri tem pa občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila vira in načina financiranja teh nalog iz občinskega proračuna. Obenem občina tudi ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog bremenili občinski proračun.

Ukrepi občine

Občina je v letu 2014 sprejela nov odlok o oskrbi s pitno vodo v občini, ki v 5. členu določa, da izvajalec GJS v okviru javne službe na območjih javnih vodovodov med drugim tudi izdaja mnenja k predlogom prostorskih aktov, projektne pogoje, soglasja k projektnim rešitvam, soglasja za priključitev in soglasja k priključitvi.

Občina v odloku o oskrbi s pitno vodo v občini še vedno ni opredelila načina financiranja teh nalog iz občinskega proračuna, ampak je te naloge opredelila v okviru javne službe oskrbe s pitno vodo.

2.1.2.10 Razvoj oskrbe s pitno vodo

V 34. členu odlok o oskrbi s pitno vodo v občini med drugim določa, da se izvajalcu GJS v okviru strokovno-tehničnih in razvojnih nalog lahko poverijo naloge, ki se nanašajo na načrtovanje oskrbe s pitno vodo in njen razvoj ter investicijsko načrtovanje potrebnih objektov in naprav.

Občina s tem odlokom ni jasno in določno opredelila izvajalca razvojnih nalog občine v zvezi z oskrbo s pitno vodo in razvojem javnega vodovoda, torej izvajalca GJS (režijski obrat) ali občinske uprave (v skladu s 7. členom odloka o GJS v Občini Kanal ob Soči). Občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom tudi ni opredelila načina financiranja teh razvojnih nalog oskrbe s pitno vodo.

Ukrepi občine

Občina je v letu 2013 sprejela odlok o GJS v Občini Kanal ob Soči, ki v 6. členu določa, da strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju občinskih GJS v občini opravlja občinska uprava (po 7. členu tega odloka so te naloge med drugim tudi strokovne naloge s področja razvoja javnih služb), v letu 2014 pa je sprejela nov odlok o oskrbi s pitno vodo v občini, ki v 5. členu določa, da mora izvajalec GJS v okviru storitev javne službe zagotoviti pripravo in izvedbo občinskega programa razvoja vodovodnega sistema.

Občina v odloku o oskrbi s pitno vodo v občini ni opredelila načina financiranja nalog priprave programa razvoja vodovodnega sistema iz občinskega proračuna, ampak je te naloge opredelila v okviru javne službe oskrbe s pitno vodo, ob tem pa ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog bremenili občinski proračun.

Priporočilo

Občina naj pri oskrbi s pitno vodo v odloku ali drugem splošnem aktu določi način oblikovanja cene obveznih in posebnih storitev oskrbe s pitno vodo (določitev upravičenih stroškov cene storitev javne službe ter upravičenih stroškov cene javne infrastrukture; določitev obsega gospodarske javne infrastrukture, ki se uporablja za izvajanje GJS; opredelitev vrst in načina merjenja prihodkov od posebnih storitev in drugih prihodkov, ki znižujejo ceno storitve GJS).

2.1.3 Naloge in cene storitev GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 sta izvajanje GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode na državni ravni urejala:

- Pravilnik o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode⁸⁰ (v nadaljevanju: pravilnik o odvajanju in čiščenju odpadne vode), in
- Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode⁸¹ (v nadaljevanju: uredba o odvajanju in čiščenju odpadne vode).

Podzakonska predpisa sta določala naloge GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode, obveznosti občine in izvajalcev GJS ter standarde komunalne opremljenosti, ki so morali biti izpolnjeni za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode. Po prvem odstavku 10. člena pravilnika o odvajanju in čiščenju odpadne vode so bile naloge te GJS naslednje:

- vzdrževanje in čiščenje objektov javne kanalizacije;
- odvajanje in čiščenje (mešanice) komunalne in padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo s streh in javnih površin;
- prevzem blata iz malih komunalnih čistilnih naprav (v nadaljevanju: MKČN) ter obstoječih greznic pri uporabniku storitev ter njegova obdelava najmanj enkrat na štiri leta;
- prve meritve in obratovalni monitoring za MKČN.

Poleg tega je moral na podlagi drugega odstavka 10. člena pravilnika o odvajanju in čiščenju odpadne vode izvajalec GJS zagotoviti odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode, ki se v javno kanalizacijo odvaja s površin, ki niso javne površine, in industrijske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo, kot posebni storitvi GJS zaradi uporabe objektov javne kanalizacije (oziroma v primeru proste zmogljivosti javne kanalizacije).

Uredba o odvajanju in čiščenju odpadne vode, ki je začela veljati 1. 1. 2012, pa je v 2. členu določala naslednje naloge te GJS:

- odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo;
- prevzem komunalne odpadne vode in blata iz nepretočnih greznic, MKČN z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE⁸², in MKČN iz sedmega odstavka 7. člena uredbe;
- čiščenje in obdelava komunalne odpadne vode in blata iz prejšnje alineje na komunalni ali skupni čistilni napravi;
- zagotavljanje izvedbe prvih meritev in obratovalnega monitoringa ali izdelave ocen obratovanja za MKČN z zmogljivostjo, manjšo od 50 PE;
- zagotavljanje izvedbe prvih meritev in obratovalnega monitoringa za MKČN;
- odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo z javnih površin ali streh.

⁸⁰ Uradni list RS, št. 109/07, 33/08, 28/11; prenehal veljati (razen 21. člena) z uveljavitvijo Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode dne 1. 1. 2012, dokončno prenehal veljati 1. 1. 2016 z uveljavitvijo Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne vode (Uradni list RS, št. 98/15).

⁸¹ Uradni list RS, št. 88/11, 8/12; prenehala veljati 1. 1. 2016 z uveljavitvijo Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne vode.

⁸² PE – populacijski ekvivalent; enota za obremenjevanje vode, izražena z biokemijsko potrebo po kisiku – BPK(5); 1 PE je enako 60 gramov BPK(5) na dan.

Tudi po drugem in tretjem odstavku 2. člena uredbe o odvajanju in čiščenju odpadne vode se storitve odvajanja in čiščenja industrijske in padavinske odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo s površin, ki niso javne površine, niso štete kot obvezne storitve GJS, čeprav se je takšna odpadna voda odvajala v javno kanalizacijo in čistila v komunalni ali skupni čistilni napravi. Glede na določbe tretjega in četrtega odstavka 12. člena te uredbe so bile storitve odvajanja in čiščenja industrijske in padavinske odpadne vode, ki se je odvajala v javno kanalizacijo s površin, ki niso javne površine, posebne storitve GJS odvajanja in čiščenja odpadne vode, ki jih je izvajalec GJS lahko zagotavljal v okviru proste zmogljivosti in v soglasju z lastnikom javne kanalizacije (občine).

Tabela 4 prikazuje zadnje veljavne cene (tarife) obveznih storitev GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

Tabela 4: Cene storitev GJS odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode v obdobju od leta 2008 do leta 2012

v evrih/kubični meter porabljene vode			
Občina	Veljavnost cene	Cena odvajanja komunalne odpadne vode	Cena čiščenja komunalne odpadne vode
Občina Kanal ob Soči	1. 1. 2007	0,0417	0,1711

Vira: sklep občine, cenik izvajalcev GJS.

Občina zagotavlja izvajanje in financiranje GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode v okviru režijskega obrata (izvajalec GJS), ki upravlja s kanalizacijo in čistilnimi napravami na območju občine.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 sta izvajanje in financiranje GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju občine (poleg odloka o GJS v Občini Kanal ob Soči) urejala:

- Odlok o čiščenju in odvajanju odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Kanal ob Soči⁸³ (v nadaljevanju: odlok o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini),
- Cenik storitev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda v Občini Kanal ob Soči (ki je veljal od 1. 1. 2007).

Odlok o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini je določal splošne pogoje za gospodarjenje s komunalnimi objekti in napravami za odvajanje odpadnih in padavinskih voda iz naselij in posameznih objektov ter pravice in obveznosti izvajalca GJS in uporabnikov GJS. Po 20. členu tega odloka so bile obveznosti (naloge) izvajalca GJS naslednje:

- redno odvajanje odpadnih in padavinskih voda;
- čiščenje odpadnih voda;
- nadziranje delovanja komunalnih objektov in naprav z rednimi in izrednimi pregledi (najmanj dvakrat letno);

⁸³ Uradno glasilo Primorske novice, št. 25/96. Odlok je veljal do uveljavitve novega Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Kanal ob Soči (Uradni list RS, št. 41/14) dne 21. 6. 2014.

- priprava letnega plana za vzdrževanje oziroma za gradnjo kanalizacije ter izvajanje tega plana, popraviljanje okvar in poškodb javne kanalizacije;
- obnavljanje dotrajanega omrežja, objektov in naprav;
- zavarovanje komunalnih objektov in naprav;
- nadomeščanje delov omrežja zaradi potreb po večji propustnosti;
- zamenjava zastarelega omrežja in naprav;
- odpravljanje poškodb na javni kanalizaciji zaradi elementarnih nesreč in drugih nezgod ali nepravilne rabe;
- odstranjevanje odpadnih voda in usedlin iz greznic in čistilnih naprav;
- izvajanje drugih nalog, ki bi lahko okvarile javno kanalizacijo.

2.1.3.1 Stroški priključitve na javno kanalizacijo

V prvem odstavku 9. člen je odlok o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini določal, da je priključitev vseh objektov, ki proizvajajo odpadne vode, obvezna, če je to tehnično izvedljivo in če je omrežje v bližini objektov, ter da mora lastnik objekta v primeru, če priključitev ni tehnično izvedljiva ali v bližini ni zgrajenega kanalizacijskega omrežja, zaključiti interno omrežje za odpadne vode z nepretočno vodotesno greznico. V drugem odstavku istega člena je ta odlok določal, da se morajo po zgraditvi nove javne kanalizacije nanjo priključiti vsi objekti in da uporabnika GJS bremenijo stroški za vsako priključitev na javno kanalizacijo. V drugem odstavku je 14. člen odloka o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini določal, da mora izvajalec GJS dovoliti priključitev na javno kanalizacijo, če je uporabnik izpolnil v soglasju dane pogoje in izvajalcu GJS poravnal obveznosti za priključitev na javno kanalizacijo.

Zaračunavanje prispevka za priključitev na javno kanalizacijo, ki jo je občina določila s tem odlokom, je bila v obdobju, na katero se nanaša revizija, brez pravne podlage v zakonu ali drugem predpisu in v nasprotju s petim odstavkom 79. člena ZPNačrt, po katerem se šteje, da so s plačilom komunalnega prispevka plačane vse obveznosti lastnika v zvezi s priključitvijo na vodovodno omrežje, razen gradnje tistih delov priključkov, ki so v zasebni lasti.

Ukrepi občine

Občina je v letu 2014 sprejela Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Kanal ob Soči⁸⁴, ki v 18. členu določa, da mora uporabnik pred začetkom gradnje kanalizacijskega priključka od izvajalca pridobiti soglasje k priključitvi na javno kanalizacijsko omrežje ter da mora lastnik objekta obvestiti izvajalca o fizični izvedbi priključka najmanj 15 dni pred izvedbo del. Občina v tem odloku med pogoji za pridobitev soglasja ne določa več obveznosti za priključitev na javno kanalizacijo.

2.1.3.2 Strokovno-tehnične in razvojne naloge občine

V 8. členu je odlok o GJS v Občini Kanal ob Soči določal, da strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju izvajanja GJS opravlja občinska uprava. V prvem odstavku 11. člena pa je odlok o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini določal, da mora uporabnik GJS pridobiti soglasje upravljavca (izvajalca GJS) za priključitev na javno kanalizacijo za vse nove gradnje, rekonstrukcije in adaptacije objektov, ki vplivajo na povečanje odpadnih voda in spremembe kakovosti odpadnih voda, ter ob priključitvi obstoječega objekta na javno kanalizacijo. V drugem odstavku 11. člena je ta odlok določal, da splošne pogoje za priključitev na javno kanalizacijo izvajalec GJS predpiše s pravilnikom.

⁸⁴ Uradni list RS, št. 41/14.

Poleg tega je v 20. členu odlok o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini določal obveznost (nalogo) izvajalca GJS, da načrtuje in izvaja vzdrževanje in gradnje javne kanalizacije.

Čeprav je občina s tem odlokom na izvajalca GJS prenesla strokovno-tehnične in razvojne naloge iz 12. člena ZGJS oziroma 2. in 7. točke prvega odstavka 8. člena odloka o GJS v Občini Kanal ob Soči, ki se nanašajo na določitev splošnih pogojev za priključitev na javno kanalizacijo in izdajo soglasij ali dovoljenj za priključitev uporabnika na infrastrukturo javne službe po predpisih o graditvi objektov in urejanju prostora ter na načrtovanje in gradnjo javne kanalizacije, s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina financiranja oziroma finančnega vira sredstev iz občinskega proračuna (in načina njegovega oblikovanja) za izvajanje teh nalog. Obenem pa občina ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog bremenili občinski proračun.

Ukrep občine

Občina je v letu 2013 sprejela nov Odlok o gospodarskih javnih službah v Občini Kanal ob Soči, ki v 6. členu določa, da strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju občinskih GJS (določanje pogojev in dajanje soglasij k dovoljenjem za posege v prostor, če ti zadevajo infrastrukturne objekte in naprave, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce javnih služb; dajanje predpisanih dovoljenj za priključitev na infrastrukturne objekte in naprave, namenjene za izvajanje javnih služb, če to ni kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce javnih služb) v občini opravlja občinska uprava. Občina je v letu 2014 sprejela Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Kanal ob Soči, ki v 8. členu določa, da izvajalec GJS v okviru javne službe odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih voda izdaja mnenja k predlogom prostorskih aktov, projektne pogoje, soglasja k projektnim rešitvam, soglasja k priključitvi.

Občina v Odloku o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Kanal ob Soči še vedno ni opredelila načina financiranja teh nalog iz občinskega proračuna.

2.1.3.3 Vodenje katastra javne kanalizacije

V 30. členu je odlok o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini določal, da mora upravljavec (izvajalec GJS) voditi kataster javne kanalizacije in ga posredovati geodetski upravi za izdelavo zbirnega katastra javne infrastrukture.

Čeprav vodenje katastra kanalizacijskega omrežja po določbah 10. člena pravilnika o odvajanju in čiščenju odpadne vode oziroma 2. člena uredbe o odvajanju in čiščenju odpadne vode ni predvideno kot storitev javne službe, ki jih mora na oskrbovalnem območju zagotavljati izvajalec GJS, je občina to nalogo naložila izvajalcu GJS, ob tem pa niti v tem odloku ali v drugem splošnem aktu ni opredelila finančnega vira in načina financiranja teh nalog iz proračuna občine. Obenem pa občina tudi ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog v obdobju od leta 2008 do leta 2012 bremenili občinski proračun.

Ukrep občine

Občina je v letu 2014 sprejela Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Kanal ob Soči, ki v 8. členu določa, da mora izvajalec javne službe v okviru storitev GJS odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih voda med drugim zagotoviti vodenje katastra javne kanalizacije. Občina je v letu 2015 zunanjemu izvajalcu naročila dopolnitev zbirnega katastra komunalnih vodov ter oddajo podatkov na Geodetsko upravo Republike Slovenije za tisto infrastrukturo, ki do takrat še ni bila zavedena v katastru. Občina je sredstva za vodenje katastra zagotovila na proračunski postavki 4160011 – Urejanje katastra javne infrastrukture.

Občina je zagotovila sredstva za vodenje katastra na proračunski postavki, v svojem odloku pa še vedno ni opredelila načina financiranja vzpostavitve, vodenja in vzdrževanja katastra iz proračuna občine.

2.1.3.4 Kanalščina

V prvem odstavku 16. člena je odlok o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini določal, da morajo uporabniki javne kanalizacije redno plačevati stroške uporabe kanalizacije oziroma odvajanja voda in čiščenja odpadnih voda, in sicer od dneva priključitve na javno kanalizacijo oziroma čistilno napravo. V drugem in tretjem odstavku 16. člena je ta odlok določal, da je osnova za zaračunavanje stroškov odvajanja voda in čiščenja odpadnih voda porabljena količina pitne vode iz javnega ali internega vodovoda ter porabljena tehnološka voda iz drugih virov, v 17. členu pa, da se višina stroškov uporabe javne kanalizacije določi na podlagi ugotovljene količine odpadne vode in cene na enoto v vrednosti največ 25 odstotkov od zneska vodarine.

Občina je s tem odlokom opredelila storitvi odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in posebni storitvi odvajanja in čiščenja tehnološke (industrijske) odpadne vode iz pravilnika o odvajanju in čiščenju odpadne vode. Pri tem pa občina s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja cen obveznih in posebnih storitev GJS v skladu s 7. in 8. členom ZGJS oziroma cen obveznih storitev GJS v skladu s pravilnikom o oblikovanju cen 2008 ali pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen 2009. S tem občina niti do 31. 12. 2010 niti do konca leta 2012, to je do izteka obdobja, na katero se nanaša revizija, ni uskladila svojih predpisov oziroma razmejila in opredelila ločenih tarif (omrežnina, cena izvajanja GJS) storitev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v skladu z določbami pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

Občina je z določbo 17. člena tega odloka omejila skupno ceno (kanalščino) storitev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ki je lahko znašala največ 25 odstotkov vodarine (cene oskrbe s pitno vodo) ne glede na dejanske stroške GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode, kar je v nasprotju z načelom stroškovne naravnosti cen in plačila za obremenjevanje okolja iz ZVO-1 (oziroma načelom povzročitelj obremenitve plača).

Ukrepi občine

Občina je v letu 2014 sprejela Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Kanal ob Soči, ki v prvem in četrtem odstavku 29. člena določa, da se v okviru javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode med drugim ločeno oblikujejo in obračunavajo cene za storitve javne službe odvajanje komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin, za storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in MKČN, ter za storitve čiščenja komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin. Uporabnikom pa se cene navedenih storitev javne službe obračunavajo mesečno v kubičnih metrih na podlagi odčitka porabe vode na obračunskem vodomeru oziroma v obliki akontacije, določene glede na povprečno mesečno porabo zadnjega obračunskega leta.

2.1.3.5 Prevzem in ravnanje z blatom iz greznic ali MKČN

Po Operativnem programu odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode iz oktobra 2007 je izvajalec GJS na območjih občine, kjer ni zgrajene javne kanalizacije, zagotavljal prevzem blata na čistilni napravi Kanal, uporabniki GJS pa so morali sami poiskati izvajalca za praznjenje greznice. Občina je v tem programu načrtovala izvajanje storitev praznjenja greznic in prevoza blata na čistilno napravo s pogodbenimi izvajalci teh storitev ter določitev cene čiščenja blata na čistilni napravi.

Občina z odlokom o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini ali z drugim splošnim aktom ni opredelila storitve, vezane na prevzem in ravnanje z blatom iz greznic in MKČN v skladu s pravilnikom o odvajanju in čiščenju odpadne vode (razen čiščenja blata na čistilni napravi). Poleg tega občina z odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja cene čiščenja blata na čistilni napravi.

Ukrep občine

Občina je v letu 2014 sprejela Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Kanal ob Soči, ki v prvem odstavku 10. člena opredeljuje storitve, vezane na prevzem in ravnanje z blatom iz greznic in MKČN.

Občina v tem odloku še vedno ni opredelila načina oblikovanja cene čiščenja blata na čistilni napravi.

2.1.3.6 Stroški kontrole čistilnih naprav

V prvem odstavku 23. člena je odlok o čiščenju in odvajanju odpadne vode v občini določal, da v javno kanalizacijo ni dovoljeno neposredno odvajati in odmetavati smeti, ki bi škodovala javni kanalizaciji in delavcem, ki delajo pri vzdrževanju javne kanalizacije, in sicer predvsem:

- odpadnih vod, ki vsebujejo koncentrirane kisline ali alkalije;
- vode, pomešane s tekočimi gorivi, olji in mazivi;
- vod, ki bi kvarno vplivale na material, iz katerega so grajeni kanali;
- povzročiteljev nalezljivih bolezni ali drugih snovi, ki škodljivo vplivajo na zdravje;
- radioaktivnih snovi;
- snovi, ki razvijajo strupene ali eksplozivne pline;
- gnoja, pepela, kosti, mavca, cementa, usnja, peska, konzerv, stekla ali drugih podobnih materialov;
- industrijske odpadne vode, ki ima temperaturo nad 30 stopinj Celzija;
- drugih snovi, ki kvarno vplivajo na javno kanalizacijo in jih določi upravljavec, ter
- drugih snovi, ki kvarno vplivajo na vodno floro in favno.

V drugem odstavku 23. člena je ta odlok določal, da mora uporabnik GJS odpadne vode iz prve do četrte alineje prvega odstavka pred spuščanjem v javno kanalizacijo očistiti oziroma nevtralizirati v internih čistilnih napravah, ki jih je moral sam zgraditi in ustrezno vzdrževati, pred pričetkom gradnje pa je moral pridobiti soglasje upravljavca javne kanalizacije. Poleg tega je drugi odstavek 23. člena tega odloka določal, da ima izvajalec GJS pravico in dolžnost kontrolirati take čistilne naprave na stroške uporabnika GJS, in sicer največ dvakrat letno.

Občina je s tem odlokom opredelila plačljivo obveznost uporabnika GJS za pokrivanje stroškov kontroliranja internih čistilnih naprav, čeprav storitve kontroliranja internih čistilnih naprav niso opredeljene z določbami pravilnika o oblikovanju cen 2008 in pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen 2009. Pri tem pa občina v tem ali drugem splošnem aktu tudi ni opredelila načina oblikovanja in določanja plačila stroškov kontroliranja internih čistilnih naprav v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS.

Ukrep občine

Občina je 23. 4. 2014 sprejela Sklep o cenah storitev odvajanja in čiščenja odpadnih vod⁸⁵ na podlagi 5. člena Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja, ki določa ločeni tarifi (omrežnina, cena storitve) in višino subvencije ke tarifam storitev odvajanja in čiščenja odpadne vode, ter 5. 5. 2014 Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Kanal ob Soči, ki določa, da se v okviru javne službe ločeno oblikujejo in obračunavajo storitve

⁸⁵ Uradni list RS, št. 41/14.

odvajanja komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin, odvajanja padavinske odpadne vode s streh, storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in MKČN, storitve čiščenja komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin in čiščenja padavinske odpadne vode s streh. V prehodni določbi 52. člena ta odlok določa, da se bodo cene storitev odvajanja in čiščenja padavinske vode z javnih površin in s streh ter storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in MKČN, oblikovale do leta 2017, ko bodo vzpostavljene ustrezne evidence.

Občina v tem odloku še vedno ni opredelila načina oblikovanja cene za storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in MKČN.

2.1.3.7 Finančni viri iz občinskega proračuna

Občina z odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila pogojev, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode iz občinskega proračuna, oziroma vrst teh finančnih virov in načina njihovega oblikovanja v skladu s 7. in 8. členom ZGJS. S tem občina tudi ni opredelila načina sofinanciranja in uravnavanja prihodkov te GJS zaradi nastalih izgub oziroma določene prenizke cene storitev odvajanja in čiščenja odpadne vode.

Priporočilo

Občina naj pri odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v odloku ali drugem splošnem aktu določi način oblikovanja cene obveznih in posebnih storitev odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (določitev upravičenih stroškov cene storitev javne službe ter upravičenih stroškov cene javne infrastrukture; določitev obsega gospodarske javne infrastrukture, ki se uporablja za izvajanje GJS; opredelitev vrst in načina merjenja prihodkov od posebnih storitev in drugih prihodkov, ki znižujejo ceno storitve GJS).

2.1.4 Naloge in cene storitev GJS ravnanja s komunalnimi odpadki

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so temeljni normativni okvir za ravnanje z odpadki na državni ravni predstavljali:

- Pravilnik o ravnanju z odpadki⁸⁶, ki ga je 22. 4. 2008 nadomestila Uredba o ravnanju z odpadki⁸⁷, in sicer do 31. 12. 2011, ko je navedeno uredbo nadomestila Uredba o odpadkih⁸⁸, ter
- Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih⁸⁹ ter nova Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih⁹⁰.

Obveznosti (naloge) GJS varstva okolja s področja ravnanja s komunalnimi odpadki, pravila ravnanja in pogoje za zbiranje in odstranjevanje komunalnih odpadkov ter okoljsko dajatev zaradi odlaganja odpadkov, ki je upravičen strošek GJS odlaganje komunalnih odpadkov, pa so določali naslednji predpisi:

- Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki⁹¹;

⁸⁶ Uradni list RS, št. 84/98, 45/00, 20/01, 13/03.

⁸⁷ Uradni list RS, št. 34/08.

⁸⁸ Uradni list RS, št. 103/11. To uredbo je nadomestila Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15), ki velja od 30. 5. 2015.

⁸⁹ Uradni list RS, št. 32/06, 98/07, 62/08, 53/09; veljala od 29. 3. 2006 do 29. 7. 2011.

⁹⁰ Uradni list RS, št. 61/11; veljala od 30. 7. 2011 do 21. 2. 2014, ko jo je nadomestila Uredba o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16).

⁹¹ Uradni list RS, št. 21/01.

- Uredba o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi⁹²;
- Pravilnik o predelavi biološko razgradljivih odpadkov v kompost⁹³, ki ga je nadomestila Uredba o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov⁹⁴;
- Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki⁹⁵, ki jo je nadomestila Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom⁹⁶;
- druge uredbe o ravnanju s posameznimi vrstami nenevarnih ali nevarnih odpadkov, ki med drugim urejajo razmerja med izvajalci shem razširjene odgovornosti proizvajalcev in izvajalci GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki (Uredba o ravnanju z odpadnimi zdravili⁹⁷, Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo⁹⁸, Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo⁹⁹, Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji¹⁰⁰, Uredba o ravnanju z izrabljenimi gumami¹⁰¹, Uredba o odstranjevanju odpadnih olj¹⁰², ki jo je v letu 2012 nadomestila Uredba o odpadnih oljih¹⁰³, Uredba o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami¹⁰⁴, Uredba o ravnanju z odpadnimi fitofarmaceutskimi sredstvi, ki vsebujejo nevarne snovi¹⁰⁵), ter
- Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov¹⁰⁶, po kateri je občinam do 30. 12. 2010 finančni vir sredstev za financiranje infrastrukture za ravnanje s komunalnimi odpadki zagotavljala tudi predpisana okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov, in sicer pogojno v primeru izpolnjevanja predpisanih pogojev v uredbi, in v letu 2010 sprejeta nova Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih¹⁰⁷, ki je določala (v drugem odstavku 7. člena), da je okoljska dajatev prihodek proračuna občine, v kateri povzročitelji odpadkov oddajajo odpadke organizaciji, ki zbira in prevažata odpadke.

Tabela 5 prikazuje zadnje veljavne cene storitev GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki v obdobju od leta 2008 do leta 2012.

⁹² Uradni list RS, št. 70/08.

⁹³ Uradni list RS, št. 42/04.

⁹⁴ Uradni list RS, št. 62/08. To uredbo je v letu 2013 nadomestila Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/13).

⁹⁵ Uradni list RS, št. 68/08.

⁹⁶ Uradni list RS, št. 39/10.

⁹⁷ Uradni list RS, št. 105/08.

⁹⁸ Uradni list RS, št. 84/06, 106/06, 110/07, 67/11 (68/11-popr.).

⁹⁹ Uradni list RS, št. 107/06, 100/10. To uredbo je v letu 2015 nadomestila nova Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 55/15).

¹⁰⁰ Uradni list RS, št. 3/10.

¹⁰¹ Uradni list RS, št. 63/09.

¹⁰² Uradni list RS, št. 25/08, 24/12.

¹⁰³ Uradni list RS, št. 24/12.

¹⁰⁴ Uradni list RS, št. 78/08.

¹⁰⁵ Uradni list RS, št. 119/06.

¹⁰⁶ Uradni list RS, št. 129/04, 68/05, 28/06, 132/06, 71/07, 85/08.

¹⁰⁷ Uradni list RS, št. 70/10. To uredbo je v letu 2014 nadomestila Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih (Uradni list RS, št. 14/14).

Tabela 5: Cene storitev GJS ravnanja s komunalnimi odpadki v obdobju od leta 2008 do leta 2012

Občina	Veljavnost cene	Obračunska enota	Zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov					Obdelava komunalnih odpadkov	Odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov			Občinska taksa za odlaganje odpadkov
			Ostali odpadki	Biološki odpadki	Rumena vreča	Papir	Zbirna mesta		Cena za uporabo infrastrukture	Cena storitve GJS	Okoljska dajatev	
Občina Kanal ob Soči	1. 1. 2008	v evrih/kg	0,0373						0,0407		0,0191	

Vir: sklep občine.

Na območju občine so izvajanje in financiranje GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki (poleg odloka o GJS v Občini Kanal ob Soči) urejali:

- Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki na območju Občine Kanal ob Soči¹⁰⁸,
- Odlok o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči¹⁰⁹,
- Odlok o koncesijah na področju ravnanja z odpadki v Občini Kanal ob Soči¹¹⁰,
- Pravilnik o načinu obračunavanja stroškov, povezanih z izvajanjem javnih služb zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov, obdelave in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, ter o tarifi na območju Občine Kanal ob Soči¹¹¹ (v nadaljevanju: pravilnik o načinu obračunavanja stroškov ravnanja z odpadki v občini).

2.1.4.1 Razvojne naloge, vodenje katastra zbirnih in odjemnih mest ter katastra divjih odlagališč

V 5. členu je Odlok o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči kot obveznosti izvajalca GJS določil:

- redno, trajno, neprekinjeno in strokovno izvajanje vseh storitev javne službe;
- skrb za razvoj, načrtovanje in pospeševanje javne službe ter investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti, napravami in sredstvi javne službe, vse v sodelovanju s pristojnim občinskim organom;
- pripravo besedila osnutka in obrazložitev tehničnega pravilnika o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov;
- pripravo predloga programa odvoza odpadkov;
- vodenje katastra zbirnih in odjemnih prostorov, zbiralnic, zbirnih centrov, malih komunalnih kompostarn;
- vodenje katastra divjih odlagališč v imenu in za račun občine;
- vodenje podatkovne baze za obračun smetarine;
- sklepanje pogodb s pogodbenimi in drugimi povzročitelji odpadkov v primeru, ko storitev presega predpisano vsebino te javne službe, in
- pripravo letnih in dolgoročnih planov izvajanja javne službe po tem odloku ter poročil o poslovanju in izvajanju javne službe.

Na podlagi 3. člena Odloka o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči javno službo na celotnem območju občine izvaja oseba zasebnega prava, ki se ji v skladu z zakonom, ki ureja GJS in zakonom, ki ureja javno-zasebno partnerstvo, podeli koncesijo ali z njo sklene druga oblika javno-zasebnega partnerstva.

Občina je na izvajalca GJS prenesla izvajanje strokovno-tehničnih, organizacijskih in razvojnih nalog iz 12. člena ZGJS, naloge vodenja katastra zbirnih in odjemnih prostorov, zbiralnic, zbirnih centrov in malih komunalnih kompostarn ter tudi naloge vodenja katastra divjih odlagališč, ki so izvirna naloga občine, ki mora odpraviti posledice čezmerne obremenitve okolja zaradi ravnanja s komunalnimi odpadki ter kriti stroške odprave teh posledic, če jih ni mogoče naložiti določenim ali določljivim povzročiteljem.

¹⁰⁸ Uradne objave Primorske novice, št. 44/1997; veljal do 7. 6. 2008.

¹⁰⁹ Uradni list RS, št. 51/08. Odlok je veljal od 7. 6. 2008 pa do uveljavitve Odloka o načinu izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči (Uradni list RS, št. 25/17) dne 20. 5. 2017.

¹¹⁰ Uradni list RS, št. 60/11.

¹¹¹ Uradni list RS, št. 60/11, 55/12.

Ob tem pa s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina financiranja teh nalog oziroma finančnih virov iz proračuna in načina njihovega oblikovanja. Obenem pa občina tudi ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog v obdobju od leta 2008 do leta 2012 bremenili občinski proračun.

Ukrep občine

Občina je v letu 2014 sprejela Odlok o načinu izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči, ki v 7. členu določa, da mora izvajalec javne službe za nemoteno izvajanje GJS med drugim tudi voditi kataster zbirnih in odjemnih prostorov, ekoloških otokov in zbirnih centrov ter v imenu in za račun občine tudi kataster divjih odlagališč.

Občina je v svojem odloku sicer opredelila, da izvajalec GJS v imenu in za račun občine vodi kataster divjih odlagališč, ni pa opredelila načina financiranja vodenja katastra zbirnih in odjemnih prostorov, ekoloških otokov in zbirnih centrov iz proračuna občine.

2.1.4.2 Javno pooblastilo za izdajanje projektnih pogojev in soglasij

V 6. členu je Odlok o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči določal, da ima izvajalec GJS (glede na vsebino izvajanja javne službe in glede na infrastrukturo javne službe) skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov, javno pooblastilo za predpisovanje projektnih pogojev in dajanje soglasij ali mnenj. Izvajanje javnega pooblastila po predpisih za gradnjo objektov in ureditev prostora je opredeljeno v tehničnem pravilniku o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov, ki ga je občina sprejela na 10. redni seji občinskega sveta dne 7. 7. 2011 in iz katerega izhaja, da se v trenutku, ko investitor posameznega projekta poda vlogo za izdajo projektnih pogojev, določijo odjemni prostor ter tip in velikost posode za odpadke v skladu z veljavno zakonodajo in Odlokom o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči.

Občina pa s tem odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina financiranja teh nalog oziroma finančnih virov iz proračuna in načina njihovega oblikovanja, niti ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog bremenili občinski proračun.

Ukrep občine

Občina je v letu 2017 sprejela Odlok o načinu izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči in v 9. členu opredelila javno pooblastilo za predpisovanje projektnih pogojev in dajanje soglasij.

Občina v svojem odloku še vedno ni opredelila načina financiranja stroškov za izvajanje dodeljenih javnih pooblastil izvajalcu GJS iz proračuna občine v zvezi z izdajanjem projektnih pogojev in soglasij.

2.1.4.3 Storitve zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov

V prvem odstavku je 26. člen Odloka o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči določal, da se financiranje javne službe zagotavlja iz:

- plačil uporabnikov storitev javne službe, to je iz:
 - plačil pogodbenih povzročiteljev;
 - smetarine, ki jo plačujejo drugi povzročitelji;
- proračuna občine za namene, določene s tem odlokom in drugimi predpisi,

- dotacij, donacij in subvencij,
- sredstev Evropske unije, pridobljenih iz strukturnih in drugih skladov,
- drugih virov (iz prodaje ločeno zbranih frakcij in podobno).

V 2. členu pravilnik o načinu obračunavanja stroškov ravnanja z odpadki v občini določa, da obračun cen GJS obsega naslednje:

- zbiranje in odvoz odpadkov od uporabnikov GJS, ki obsega:
 - zbiranje in odvoz mešanih komunalnih odpadkov,
 - zbiranje in odvoz ločeno zbranih frakcij iz zbirnih centrov oziroma z ekoloških otokov,
 - zbiranje in odvoz kosovnih odpadkov,
 - zbiranje in odvoz nevarnih gospodinjskih odpadkov,
 - zbiranje in odvoz biološko razgradljivih odpadkov,
 - zbiranje in odvoz kuhinjskih odpadkov, odpadnih jedilnih olj in maščob,
 - zbiranje in odvoz ostalih komunalnih odpadkov,
 - delovanje zbirnih centrov,
 - nabavo in vzdrževanje opreme za zbiranje in odvoz odpadkov;
- obdelovanje mešanih komunalnih odpadkov oziroma ostankov odpadkov ter kosovnih odpadkov, in sicer prebiranje, razstavljanje, ločevanje, sortiranje, stiskanje, baliranje in podobno;
- odstranjevanje komunalnih odpadkov ali odlaganje ostankov predelave na deponiji v Centru za ravnanje z odpadki Nova Gorica;
- obdelavo biološko razgradljivih in kuhinjskih odpadkov;
- ceno za uporabo infrastrukture;
- vodenje evidenc;
- analitične obdelave podatkov;
- osveščanje in obveščanje uporabnikov storitve javne službe.

Občina je s tem pravilnikom kot storitve zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov opredelila tudi zbiranje in odvoz ločenih frakcij iz zbirnih centrov in z ekoloških otokov, kosovnih odpadkov, nevarnih odpadkov in delovanje zbirnih centrov, pri tem pa ni opredelila načina oblikovanja cen teh storitev v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS.

Ukrep občine

Občina je v letu 2013 potrdila izdelan Elaborat o oblikovanju cene storitev javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev GJS varstva okolja ter v letu 2017 sprejela Odlok o načinu izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči in Odlok o načinu izvajanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči¹¹².

Občina v svojih odlokih še vedno ni opredelila načina oblikovanja cen storitev zbiranja in odvoza ločenih frakcij iz zbirnih centrov in z ekoloških otokov, kosovnih odpadkov, nevarnih odpadkov ter ni opredelila delovanja zbirnih centrov.

¹¹² Uradni list RS, št. 25/17.

2.1.4.4 Enotna cena storitve ravnanja s komunalnimi odpadki

V 4. členu pravilnik o načinu obračunavanja stroškov ravnanja z odpadki v občini določa, da se cena storitve javne službe oblikuje in določa v kilogramih odpeljanih odpadkov, in sicer ločeno za:

- zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov:
 - zbiranje in prevoz ločeno zbranih frakcij;
 - zbiranje in prevoz biološko razgradljivih odpadkov;
 - zbiranje in prevoz mešanih komunalnih odpadkov;
- obdelavo komunalnih odpadkov:
 - obdelavo mešanih komunalnih odpadkov v skladu s predpisom, ki ureja odlaganje odpadkov na odlagališčih;
 - obdelavo biološko razgradljivih odpadkov v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z biološko razgradljivimi odpadki;
 - obdelavo drugih frakcij komunalnih odpadkov;
 - prevoz in odstranitev izločenih frakcij;
- odlaganje preostanka komunalnih odpadkov po obdelavi.

Občina je s tem pravilnikom opredelila dejavnost obdelave mešanih komunalnih odpadkov in bioloških odpadkov ter odlaganja komunalnih odpadkov kot dejavnosti ali naloge GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter ceno te GJS kot enotno ceno zbiranja, obdelave in odlaganja komunalnih odpadkov, kar je v nasprotju z določbami 149. člena ZVO-1 in 59. člena ZGJS.

Občina do konca leta 2012 z odlokom ali drugim splošnim aktom ni razmejila in opredelila cen GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki v skladu z določbami pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

Ukrepi občine

Občina je v letu 2017 sprejela Odlok o načinu izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči in Odlok o načinu izvajanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči, s katerima je razmejila in opredelila cene GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki v skladu z veljavnimi predpisi.

2.1.4.5 Posebne storitve GJS zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov

Drugi odstavek 7. člena pravilnika o načinu obračunavanja stroškov ravnanja z odpadki v občini določa, da lahko izvajalec GJS zaradi izrednega prevoza odpadkov zaračuna dejanske stroške odvoza komunalnih odpadkov, ki se na zahtevo uporabnikov izvaja izven okvira rednega programa odvoza (večja pogostost odvoza, drugačni termini odvoza).

Občina je s tem pravilnikom opredelila posebne storitve GJS za odvoz komunalnih odpadkov po naročilu uporabnika GJS, pri tem pa ni opredelila načina oblikovanja in določanja teh cen v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS, temveč je prepustila izvajalcu GJS, da jih oblikuje in določa s cenikom ali pogodbo, sklenjeno z uporabnikom GJS ali drugim povzročiteljem odpadkov.

Ukrepi občine

Občina je v letu 2017 sprejela Odlok o načinu izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov v Občini Kanal ob Soči, ki v 40. členu določa, kadar se povzročitelj odpadkov in izvajalec javne

službe dogovorita o storitvi, ki presega vsebino javne službe, ki je predpisana s tem odlokom (na primer odvoz z zbirnega mesta namesto s prevzemnega mesta), je plačilo povzročitelja odpadkov v tem delu pribodek javne službe kot pribodek od posebnih storitev, ki znižujejo lastno ceno javne službe.

2.1.4.6 Finančni viri iz proračuna občine

Občina z odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila finančnih virov GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki iz občinskega proračuna ter načina njihovega oblikovanja v skladu z določbami 7. in 8. člena ZGJS. Občina tako tudi ni opredelila načina sofinanciranja teh GJS iz občinskega proračuna zaradi primanjkljaja prihodkov oziroma morebitne izgube zaradi prenizkih cen storitev teh GJS.

Priporočilo

Občina naj pri ravnanju s komunalnimi odpadki v odloku ali drugem splošnem aktu določi način oblikovanja cene obveznih in posebnih storitev GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki in druge finančne vire teh GJS (določitev upravičenih stroškov cene storitev javne službe ter upravičenih stroškov cene javne infrastrukture; določitev obsega gospodarske javne infrastrukture, ki se uporablja za izvajanje GJS; opredelitev vrst in načina merjenja prihodkov od posebnih storitev in drugih prihodkov, ki znižujejo ceno storitve GJS).

2.2 Normativni okvir za določanje cen storitev GJS varstva okolja

Občina mora zagotavljati pregledne finančne odnose z izvajalci GJS in z občinskim predpisom urediti tudi način določanja cen storitev GJS varstva okolja (oziroma mehanizem za nadzor financiranja teh GJS in določanje oziroma spreminjanje cen storitev teh GJS) na podlagi 7. in 59. člena ZGJS in v skladu s pravili o financiranju SSGP (v odločbi Komisije oziroma sklepu Komisije)¹¹³.

Da bi občina lahko uravnavala gibanje in zagotavljala pregledno in predvidljivo reguliranje cen GJS varstva okolja oziroma nadzirala in ocenjevala upravičene stroške in prihodke, ugotavljala in določala obseg potrebnega nadomestila sredstev za izvajanje dejavnosti GJS iz svojega proračuna¹¹⁴ ter preprečevala prekomerno ali nezadostno financiranje teh GJS, je morala (poleg mehanizma za oblikovanje cen) v okviru mehanizma za določanje cen storitev GJS varstva okolja opredeliti najmanj:

- cenovno politiko oziroma pogoje in kriterije, ki morajo biti izpolnjeni za določitev nove ali spremenjene cene storitve GJS varstva okolja¹¹⁵, ter merila za uravnavanje in spreminjanje cen storitev GJS varstva okolja (oziroma zgornje meje ali stopnje znižanja ali povišanja teh cen);

¹¹³ V 6. členu sta odločba Komisije in sklep Komisije določila, da države članice izvajajo redna preverjanja ali poskrbijo, da se izvajajo takšna preverjanja, da se zagotovi, da podjetja ne prejema prekomernega nadomestila zneska, določenega v skladu s 5. členom odločbe in sklepa Komisije. Države članice zahtevajo, da zadevno podjetje vrne vsako izplačano prekomerno nadomestilo, za prihodnost pa se posodobijo parametri za izračun nadomestila. Če znesek prekomernega nadomestila ne presega 10 odstotkov zneska letnega nadomestila, se lahko takšno prekomerno nadomestilo prenese na naslednje letno obdobje in odšteje od zneska nadomestila, izplačljivega za navedeno obdobje.

¹¹⁴ V primeru ugotovljenega presežka stroškov nad prihodki oziroma primanjkljaja prihodkov GJS.

¹¹⁵ Pogoji za določitev cene storitve GJS so predpisana pravila o načinu izvajanja in obračunavanja (merjenja) ter oblikovanja cene storitve GJS; kriterij za določitev cene nove storitve ali spremembo veljavne cene storitve GJS je upravičen pribodek, dosežen s ceno GJS, oziroma vnaprej opredeljena vrednost ali stopnja prekomernega primanjkljaja in presežka teh prihodkov GJS.

- postopek za določitev cene posamezne storitve teh GJS oziroma udeležence, akte, roke in aktivnosti v tem postopku.

Občina z občinskim predpisom ni opredelila cenovne politike (to je pogojev, kriterijev in meril za določitev nove ali spremenjene cene storitve GJS varstva okolja) in postopka za nadzor financiranja in določitev cen storitev GJS varstva okolja (to je udeležencev, aktov, rokov in aktivnosti v tem postopku) na podlagi 7. člena in drugega odstavka 59. člena ZGJS. S tem si občina tudi ni zagotovila podlage za ukrepanje oziroma določitev obsega nadomestila za izvajanje GJS varstva okolja in financiranje teh GJS iz proračunskih sredstev v primeru njihove nelikvidnosti, v času sprejetih ukrepov kontrole cen oziroma zamrznitve cen storitev GJS varstva okolja na podlagi ZKC.

2.2.1 Povišane cene storitev oskrbe s pitno vodo

Občina je 20. 10. 2008 prejela predhodno soglasje vlade k povišani povprečni ceni oskrbe s pitno vodo na podlagi Uredbe o oblikovanju cen in s 1. 1. 2009 povišala povprečno ceno oskrbe s pitno vodo za 29 odstotkov (z 0,35 evra/kubični meter vode na 0,45 evra/kubični meter vode) oziroma ceno oskrbe s pitno vode za gospodinjstva z 0,16 evra/kubični meter vode na 0,21 evra/kubični meter vode (to je za 31 odstotkov) ter ceno oskrbe s pitno vode za pravne osebe z 0,53 evra/kubični meter vode na 0,69 evra/kubični meter vode (to je za 30 odstotkov).

Občina je novo povprečno ceno oskrbe s pitno vodo oblikovala na podlagi pravilnika o oblikovanju cen 2008 in jo v vlogi za pridobitev predhodnega soglasja za povišanje cen oskrbe s pitno vodo utemeljila s podatki o realizirani lastni ceni v obdobju od leta 2005 do leta 2007 ter realizirani ceni za investicije v letu 2007 in načrtovani ceni za investicije v letu 2008.

Tabela 6: Izračun povprečne lastne cene za obdobje od leta 2005 do leta 2007 ter cene za investicije za leti 2007 in 2008

	v evrih		
Stroški	Leto 2005	Leto 2006	Leto 2007
Neposredni stroški			
- električna energija, kurivo	6.257	17.050	7.037
- storitve	9.675	29.305	19.521
- stroški dela	41.313	52.439	129.481
Posredni proizvodjalni stroški			
- tekoče vzdrževanje	89.020	158.843	233.737
Splošni stroški			
- nabava	6.607	4.538	8.596
- uprava	2.500	-	2.485
Skupaj	156.372	262.175	400.857
Zaračunana količina vode, v m ³	237.797	237.278	238.673
Lastna cena (stroški na enoto, v evrih/m ³)	0,66	1,10	1,68
Povprečna lastna cena za obdobje 2005–2007, v evrih/m ³)			0,88
Povprečna cena za investicije za leti 2007 in 2008, v evrih/m ³			2,25
Povprečna cena storitve oskrbe s pitno vodo (povprečna lastna cena + povprečna cena za investicije)			3,13

Vir: vloga občine za pridobitev predhodnega soglasja k ceni.

Občina v vlogi za pridobitev soglasja k povišani povprečni ceni oskrbe s pitno vodo ni jasno in pregledno utemeljila povišanja te cene (na 0,45 evra/kubični meter vode), ki je znašala samo 51 odstotkov povprečne lastne cene v obdobju od leta 2005 do leta 2007. Občina namreč v tej vlogi ni prikazala vseh stroškov in prihodkov režijskega obrata ter načina oblikovanja predlagane nove (povišane) povprečne cene oskrbe s pitno vodo ter morebiti načrtovanega obsega sofinanciranja cene te GJS iz splošnega dela občinskega proračuna.

2.3 Nadziranje cen storitev GJS varstva okolja

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 so temeljno podlago za nadzor nad gibanjem in oblikovanjem cen GJS varstva okolja predstavljali pravilniki o oblikovanju cen (izdani na podlagi ZVO-1), uredbe o oblikovanju cen (izdane na podlagi ZKC), predpisi, ki urejajo oskrbovalne standarde in naloge, ki se izvajajo v okviru teh GJS, občinski predpisi o načinu izvajanja posamezne GJS ter SRS 35 (2006) in podatki o načrtovanju in doseganju poslovnih ciljev iz letnih načrtov in poročil izvajalca GJS.

V skladu s SRS 35 (2006) se je konec leta 2009 končalo prehodno obdobje, v katerem so lahko javna podjetja izkazovala računovodsko kategorijo sredstev v upravljanju (to so osnovna sredstva oziroma javna infrastruktura in druga sredstva v lasti države ali občine, prejeta v upravljanje). Tako je morala občina (lastnica infrastrukture GJS) do začetka leta 2010 odpraviti terjatve za sredstva, dana v upravljanje, in prevzeti javno infrastrukturo v svoje poslovne knjige ter urediti (najemna) razmerja z izvajalci GJS kot upravljavci infrastrukture, kar je določal tudi sprejeti pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009.

Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen 2009 je od 15. 8. 2009 (ko so prenehali veljati sprejeti ukrepi kontrole cen na podlagi ZKC in so občine v celoti prevzele pristojnost za določanje cen storitev GJS varstva okolja) enotno uredil rok, v katerem mora izvajalec GJS občini predložiti v soglasje poslovni načrt in poročilo o izvajanju GJS za preteklo leto (to je najkasneje do 31. 3.). Po navedenem pravilniku je bil potrjeni poslovni načrt¹¹⁶ podlaga za sklenitev pogodbe med občino in izvajalcem GJS, v kateri sta morala urediti vsa vprašanja v zvezi z zaračunavanjem omrežnine, plačevanjem najemnine za uporabo javne infrastrukture, način in pogoje uporabe drugih elementov cene za uporabo javne infrastrukture ter obseg in višino subvencij k ceni za uporabo javne infrastrukture. V 31. členu je pravilnik tudi določil, da mora občina v skladu z načelom plača povzročitelj obremenitve najkasneje do 1. 1. 2010¹¹⁷ pričeti z obračunavanjem najemnine za vso javno infrastrukturo v njeni lasti, in sicer najmanj v višini amortizacije javne infrastrukture, pri čemer je morala veljavna cena storitve GJS (oziroma zaračunana cena in dodeljena subvencija k tej ceni uporabniku GJS) pokriti vse stroške izvajanja GJS.

V obdobju od leta 2008 do leta 2012 je morala občina z nadzorom financiranja GJS varstva okolja (oziroma poslovanja izvajalcev GJS) in načina oblikovanja cen storitev teh GJS zagotavljati stroškovno učinkovito izvajanje in stabilne cene storitev teh GJS. Izvajanje nadzora nad financiranjem posamezne GJS varstva okolja (in nad oblikovanimi cenami storitev GJS) je predstavljalo organizacijski in kadroviski problem predvsem za majhne občine tudi zaradi omejenega novega zaposlovanja v javnem sektorju in neusposobljenosti občinskih kadrov za nadziranje finančnega poslovanja izvajalcev GJS.

¹¹⁶ Vsebovati mora vse kvalitativne in kvantitativne parametre izvajanja posamezne javne službe, vključno s kalkulacijo cene posamezne komunalne storitve.

¹¹⁷ Ko je bilo s SRS 35 (2006) odpravljeno izkazovanje javne infrastrukture v poslovnih knjigah izvajalcev GJS kot sredstva, prejeta v upravljanje. Prehodno obdobje, v katerem je bilo še mogoče izkazovati sredstva v upravljanju, se je izteklo 31. 12. 2009, kar pomeni, da je bilo treba do tega datuma ustrezno urediti (najemno) razmerje med državo/občino kot lastnico infrastrukture in izvajalci GJS kot upravljavci infrastrukture.

Tabela 7: Število zasedenih delovnih mest in delavcev za nadzor cen GJS varstva okolja v občinski upravi na dan 31. 12. 2009

Občina	Število občanov	Število zasedenih delovnih mest	Število delavcev za nadzor cen
Občina Kanal ob Soči	5.871	19	-

Vir: podatki občine.

2.3.1 Načini in postopki nadzora nad financiranjem GJS varstva okolja

Občina z odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina in postopkov nadzora nad financiranjem izvajalcev GJS varstva okolja oziroma rednega zbiranja, spremljanja, kontroliranja in ocenjevanja stroškov in prihodkov oziroma finančnih tokov teh GJS, razen v 27. členu Odloka o koncesijah na področju ravnanja z odpadki v Občini Kanal ob Soči, ki opredeljuje postopek finančnega nadzora in med drugim določa, da je finančni nadzor lahko napovedan ali nenapovedan ter da mora koncesionar omogočiti izvedbo nadzora in vpogled v dokumentacijo in zbirke podatkov ter sodelovati z izvajalci nadzora, dati vsa potrebna pojasnila ter omogočiti pregled vseh objektov in naprav, o nadzoru pa se sestavi zapisnik; če se ugotovi, da koncesionar obveznosti iz koncesijskega razmerja ne izpolnjuje pravilno, mu lahko pristojni organ občine z upravo odločbo naloži izpolnitev teh obveznosti ali sprejme druge ukrepe v skladu z zakonom, tem odlokom ali koncesijsko pogodbo.

2.3.1.1 Nadzor financiranja režijskega obrata

Režijski obrat občine od leta 1996 izvaja GJS oskrbe s pitno vodo in GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode. Režijski obrat je v letu 2007 izdelal operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in padavinske vode za celotno obdobje izgradnje javne kanalizacije od leta 2005 do konca leta 2017. V letu 2009 pa je režijski obrat izdelal program oskrbe s pitno vodo, ki med drugim predstavlja območje izvajanja GJS, vodovodno in hidrantno omrežje, vodne vire pitne vode, zdravstveno ustreznost pitne vode, način obveščanja uporabnikov GJS o pogojih oskrbe s pitno vodo, načrt zmanjšanja vodnih izgub, načrt zagotavljanja rezervnih vodnih virov in razvojni načrt javnega vodovoda.

Režijski obrat občine ni sestavljal medletnih ali letnih računovodskih predračunov in obračunov izvajanja GJS oskrbe s pitno vodo in GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode ter ni ugotavljal dobička ali izgube (oziroma presežka ali primanjkljaja prihodkov) posamezne GJS oziroma obsega potrebnega sofinanciranja teh GJS iz občinskega proračuna. Iz tega izhaja, da občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 ni zadovoljivo spremljala, kontrolirala in ocenjevala upravičenosti stroškov in obsega presežka ali primanjkljaja prihodkov ter ni ugotavljala ekonomskih cen in ocenjevala primernosti veljavnih cen storitev GJS oskrbe s pitno vodo in GJS odvajanje in čiščenje odpadne vode.

2.3.1.2 Nadziranje financiranja GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki

V skladu s šestim odstavkom 14. člena Odloka o koncesijah na področju ravnanja z odpadki v Občini Kanal ob Soči je moral koncesionar oziroma izvajalec GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki pripravljati (letne in dolgoročne) programe za izvajanje GJS in kalkulacije prihodkov in odhodkov dejavnosti, oblikovati predloge cen (tarife) in najmanj enkrat letno (občini) poročati o izvajanju GJS in svojem poslovanju. V šestem odstavku 21. člena tega odloka pa je določeno, da mora koncesionar

zagotavljati cene storitev, ki ob normalnem poslovanju omogočajo zagotavljanje ustreznega obsega in kakovosti storitev ter rednega vzdrževanja objektov, naprav in opreme koncesije.

Občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 ni preverjala in ocenjevala upravičenosti stroškov in prihodkov ter presežka ali primanjkljaja prihodkov GJS s področja ravnanja s komunalnimi odpadki ter ni ugotavljala ekonomske cene in ocenjevala primernosti veljavnih cen storitev teh GJS.

Priporočilo

Občina naj redno spremlja denarni tok in obseg presežka ali primanjkljaja prejemkov po posamezni dejavnosti (poslovno-izidnem mestu) izvajalca GJS varstva okolja.

3. MNENJE

Revidirali smo učinkovitost Občine Kanal ob Soči pri reguliranju cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012. Mnenje smo oblikovali na podlagi odgovora na glavno revizijsko vprašanje, *ali je občina učinkovito regulirala cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja v obdobju od leta 2008 do leta 2012*. Odgovor na glavno revizijsko vprašanje smo pridobili z odgovori na revizijska podvprašanja, *ali je občina zagotovila ustrezen normativni okvir za oblikovanje cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ali je ustrezno določala cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja in ali jih je ustrezno nadzorovala*.

Menimo, da občine v obdobju od leta 2008 do leta 2012 *ni učinkovito regulirala cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja*, saj ni zagotovila ustreznega normativnega okvira za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ni ustrezno določala cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja in jih tudi ni ustrezno nadzorovala.

Občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 *ni zagotovila ustreznega normativnega okvira za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja*. Z občinskimi predpisi ni določila načina in postopka za oblikovanje cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, zaradi česar ni zagotovila preglednih finančnih odnosov z izvajalci gospodarskih javnih služb in mehanizma za uravnavanje prihodkov in stroškov gospodarskih javnih služb varstva okolja ter za preprečevanje tveganja za dodeljene nedovoljene državne pomoči izvajalcem gospodarskih javnih služb. Tako si občina ni zagotovila temeljne podlage za nadziranje oblikovanih cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, temveč je prepustila izvajalcu gospodarske javne službe, da samostojno načrtuje vrste in obseg upravičenih stroškov in prihodkov gospodarskih javnih služb varstva okolja ter oblikuje cene in cenike storitev teh gospodarskih javnih služb.

Z odloki o načinu izvajanja posamezne gospodarske javne službe varstva okolja je prenesla na izvajalce gospodarskih javnih služb strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge občine, hkrati pa ni določila načina financiranja teh nalog iz proračuna občine, iz česar izhaja, da so stroški teh nalog namesto občinskega proračuna bremenili izvajalce gospodarskih javnih služb oziroma cene storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja, niti ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog bremenili občinski proračun.

Občina do konca leta 2012 ni določila, da se stroški za izvajanje storitev vzdrževanja požarnega omrežja in hidrantov pokrijejo iz občinskega proračuna, niti ni izkazala, da so stroški izvajanja teh nalog bremenili občinski proračun. Na območju občine sta se uporabnikom vode obračunavali diferencirani vodarini, za kar ni bilo pravne podlage v občinskem predpisu niti v predpisih o oblikovanju cen. Poleg tega občina z odlokom ali drugim splošnim aktom ni opredelila načina oblikovanja cene za odvajanje in čiščenje industrijske odpadne vode ter do konca leta 2012 ni razmejila in opredelila cen gospodarskih javnih služb s področja ravnanja s komunalnimi odpadki v skladu s predpisi o oblikovanju cen.

Občina je z Odlokom o oskrbi s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči določila obvezno plačilo priklopa (priključitve) na javni vodovod ter stroške kontroliranja internih čistilnih naprav in priklopa na javno kanalizacijo brez pravne podlage v predpisih. Poleg tega občina ni opredelila in določila cene za prevzem in ravnanje z blatom iz greznic in malih komunalnih čistilnih naprav. Prav tako ni zagotovila oblikovanja ekonomske cene kanalsčine glede na upravičene stroške javne službe ter v skladu z načelom plačila za obremenjevanje okolja.

Občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 *ni ustrezno določala cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja*. V obdobju od leta 2008 do leta 2012 s splošnim aktom ni opredelila cenovne politike in postopka za nadzor financiranja in določitev cen storitev gospodarskih javnih služb. S tem si občina, poleg preglednih finančnih odnosov z izvajalci gospodarskih javnih služb varstva okolja, tudi ni zagotovila podlage za ukrepanje oziroma določitev obsega nadomestila za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja in financiranje teh gospodarskih javnih služb iz proračunskih sredstev.

Občina v obdobju od leta 2008 do leta 2012 *ni ustrezno nadzorovala cen*, saj ni zadovoljivo nadzirala financiranja in načina oblikovanja cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja. Občina tudi ni spremljala, analizirala in kontrolirala medletnih ali letnih računovodskih predračunov in obračunov izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja ter ni ocenjevala upravičenosti stroškov in prihodkov in ugotavljala dobička ali izgube posamezne gospodarske javne službe varstva okolja oziroma obsega potrebnega sofinanciranja teh gospodarskih javnih služb iz splošnega dela občinskega proračuna. Poleg tega ni ugotavljala ekonomske cene in ocenjevala primernosti veljavnih cen storitev teh gospodarskih javnih služb varstva okolja.

4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Občina Kanal ob Soči mora v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nesmotnosti v poslovanju, ki so bile razkrite z revizijo,
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nesmotnosti.

Popravljalni ukrepi Občine Kanal ob Soči se morajo nanašati na predložitev predlogov sprememb občinskih predpisov in načrta aktivnosti za njihovo sprejetje (z navedbo rokov za izvedbo teh aktivnosti ter odgovornih oseb), v katerih bo Občina Kanal ob Soči:

1. pri oskrbi s pitno vodo:
 - opredelila način financiranja stroškov vzdrževanja hidrantnega omrežja iz proračuna občine in način oblikovanja cene stroškov porabljene vode iz hidrantov – točka 2.1.2.1;
 - opredelila način oblikovanja cene za storitve vzdrževanja vodovodnih priključkov in vodomerov – točka 2.1.2.2;
 - odpravila zaračunavanje priklopa na vodovodno omrežje ter opredelila način oblikovanja cen posebnih storitev, povezanih z gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo – točka 2.1.2.3;
 - opredelila pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo iz občinskega proračuna – točka 2.1.2.7;
2. pri odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode:
 - opredelila način oblikovanja cene za storitve čiščenja na čistilni napravi in za storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami – točki 2.1.3.5 in 2.1.3.6;
 - opredelila pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode iz občinskega proračuna – točka 2.1.3.7;
3. pri ravnanju s komunalnimi odpadki:
 - opredelila način oblikovanja cen storitev zbiranja in odvoza ločenih frakcij iz zbirnih centrov in z ekoloških otokov, kosovnih odpadkov, nevarnih odpadkov in delovanje zbirnih centrov – točka 2.1.4.3;

- opredelila pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za financiranje gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki iz občinskega proračuna – točka 2.1.4.6;
4. določila način financiranja nalog, ki jih izvaja izvajalec gospodarskih javnih služb, in drugih strokovno-tehničnih ter razvojnih nalog, prenesenih na izvajalca gospodarskih javnih služb – točke 2.1.2.8, 2.1.2.9, 2.1.2.10, 2.1.3.2, 2.1.3.3, 2.1.4.1 in 2.1.4.2.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja¹¹⁸. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da Občina Kanal ob Soči krši obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

¹¹⁸ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije.

5. PRIPOROČILA

Občini Kanal ob Soči priporočamo, naj:

- v Odloku o gospodarskih javnih službah v Občini Kanal ob Soči ali drugem splošnem aktu opredeli pravila oblikovanja, določanja in nadzora cen storitev gospodarskih javnih služb varstva okolja (opredelitev regulacijskega obračunskega obdobja; določitev rokov za predložitev predlogov za spremembo cen storitev gospodarskih javnih služb; določitev višine donosa na vložena sredstva, ki pripada izvajalcu gospodarske javne službe; preverjanje elaboratov o oblikovanju cene izvajanja storitev javne službe);
- v odlokih, ki urejajo gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode in ravnanja s komunalnimi odpadki, ali drugih splošnih aktih določi način oblikovanja cene obveznih in posebnih storitev gospodarskih javnih služb (določitev upravičenih stroškov cene storitev javne službe ter upravičenih stroškov cene javne infrastrukture; določitev obsega gospodarske javne infrastrukture, ki se uporablja za izvajanje gospodarske javne službe; opredelitev vrst in načina merjenja prihodkov od posebnih storitev in drugih prihodkov, ki znižujejo ceno storitve gospodarske javne službe);
- redno spremlja denarni tok in obseg presežka ali primanjkljaja prejemkov po posamezni dejavnosti (poslovno-izidnem mestu) izvajalca gospodarske javne službe varstva okolja.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Občini Kanal ob Soči, priporočeno s povratnico;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si